

**STRATEGIA ROZWOJU
POWIATU KOSZALIŃSKIEGO NA
LATA 2017-2020**

KOSZALIN, LUTY 2017

Spis treści

Wstęp	4
Rozdział I. Diagnoza Sytuacji	5
1.1 Sfera przyrodniczo-demograficzna.....	5
1.1.1 Warunki naturalne	5
1.1.2 Klimat	6
1.1.3 Ochrona środowiska	6
1.1.4 Ekologia	7
1.1.5 Podział administracyjny.....	8
1.1.6 Demografia.....	12
1.2 Sfera społeczna.....	14
1.2.1 Kultura i turystyka.....	14
1.2.2 Oświata	14
1.2.3 Zdrowie	18
1.2.4 Pomoc społeczna.....	19
1.2.5 Rynek Pracy.....	19
1.2.6 Organizacje pozarządowe.....	22
1.3 Sfera ekonomiczno-gospodarcza	25
1.3.1 Działalność gospodarcza i przemysł	25
1.3.2 Rolnictwo i leśnictwo	26
1.3.3 Transport.....	27
Rozdział II. Analiza SWOT	28
Rozdział III. Wizje rozwoju Powiatu	31
Rozdział IV. Cele strategiczne operacyjne i zadania strategiczne.	32
4.1. Obszar - SPOŁECZNOŚĆ.....	33
4.1.1. Cel Operacyjny: Wzrost jakości kapitału ludzkiego	33
4.1.2. Cel Operacyjny: Wzrost jakości kapitału społecznego	35
4.2. Obszar - INFRASTRUKTURA	36
4.2.1. Cel operacyjny: poprawa dostępu do infrastruktury drogowej	36
4.2.2 Cel operacyjny: poprawa dostępu do infrastruktury turystycznej.....	37
4.2.3. Cel operacyjny: poprawa dostępu do infrastruktury Infrastruktury publicznej	37
4.3. Obszar – GOSPODARKA	38
4.3.1. Cel operacyjny: przeciwdziałanie bezrobociu, dostosowanie edukacji do potrzeb rynku pracy.....	38
4.3.2. Cel operacyjny: Wspieranie lokalnej przedsiębiorczość.....	39
4.3.3. Cel operacyjny: Wspieranie działalności pozarolniczej	39
4.3.4. Cel operacyjny: Wzrost konkurencyjności	39

4. Obszar - OCHRONA ŚRODOWISKA.....	41
4.4.1. Cel operacyjny: Edukacja ekologiczna.....	41
4.4.2. Cel operacyjny: Wzrost bezpieczeństwa ekologicznego powiatu.....	41
4.4.3. Cel operacyjny: Ochrona i poprawa stanu środowiska naturalnego.....	41
V. Zgodność z dokumentami strategicznymi.	44
VI. Kluczowe działania powiatu w poszczególnych obszarach tematycznych ..	48
Spis map, tabel i wykresów	52

Wstęp

Strategia Rozwoju Powiatu Koszalińskiego na lata 2017 – 2020 określa misję oraz cele i kierunki działania niezbędne dla realizacji przyjętych zamierzeń rozwojowych do roku 2020. Jest ona podstawą do właściwego zarządzania powiatem.

Ustalenia zawarte w Strategii stanowią podstawę do prowadzenia przez władze powiatu długoterminowej polityki rozwoju społeczno-gospodarczego. Strategia wskazuje istotne problemy gospodarcze, ekonomiczne, społeczne, infrastrukturalne i ekologiczne, na których powinna być skoncentrowana uwaga Rady Powiatu, jak również Rady Miast i Gmin wchodzących w skład powiatu koszalińskiego. Dokument ten nie wskazuje tylko zadań własnych powiatu, ale jest wyznacznikiem dla działań, które winny być realizowane na poziomie każdej gminy dla osiągnięcia wspólnego sukcesu, jakim jest podwyższenie poziomu i jakości życia w małej ojczyźnie, jakim jest powiat.

Strategia ma charakter otwarty, a realizacja poszczególnych zadań będzie dostosowywana do zmieniających się warunków społeczno-gospodarczych, istniejących możliwości finansowych oraz potencjału i zamierzeń podmiotów realizujących jej zapisy.

Rozdział I. Diagnoza Sytuacji

1.1 Sfera przyrodniczo-demograficzna

1.1.1 Warunki naturalne

Powiat Koszaliński położony jest w północno – wschodniej części województwa zachodniopomorskiego. W centrum Powiatu Koszalińskiego znajduje się Powiat Grodzki Koszalin. Powiat koszaliński od zachodu sąsiaduje z Powiatem Kołobrzeskim, od południowego zachodu z Białogardzkim, od południa ze Szczecineckim, od wschodu z Bytowskim, zaś od północnego wschodu ze Sławieńskim. Północną granicę powiatu wyznacza około trzydziestokilometrowy pas wybrzeża Bałtyku.

Powiat Koszaliński posiada powierzchnię 1669 km², i składa się z ośmiu gmin. Gminy Bobolice, Polanów, Mielno i Sianów posiadają status miejsko – wiejski, a gminy Biesiekierz, Będzino, Manowo, Świeszyno status wiejski.

Pod względem fizyczno-geograficznym, Powiat Koszaliński położony jest na obszarze należącym do regionu:

1. Prowincji: Niż Środkowoeuropejski.
2. Podprowincji: Pobrzeże Południowobałtyckie, Pojezierze Południowobałtyckie,
3. Makroregionów: Pobrzeże Koszalińskie, Pojezierze Zachodniopomorskie, Pojezierze Południowo Pomorskie
4. Mikroregionów: Równina Słupska, Równina Białogardzka, Wybrzeże Słowińskie, Wysoczyzna Polanowska, Pojezierze Drawskie, Pojezierze Bytowskie, Dolina Gwdy

Teren na, którym położony jest Powiat Koszaliński jest jednym z najpiękniejszych i najciekawszych regionów naszego kraju. Spotkać tu można ogromne obszary zieleni wyróżniające się ciekawą i bogatą szatą roślinną. Dominują tereny rolnicze urozmaicone lasami mieszanymi. Nie brakuje jednak malowniczych krajobrazów, licznych i rybnych jezior zagłębionych w pagórkowatym terenie oraz lasów obfitujących w grzyby, jagody i wszelkie runo leśne. To wszystko stanowi dużą atrakcję dla miłośników przyrody, a także turystów poszukujących kontaktu z naturą oraz schronienia od zgiełku cywilizacji. Powiat koszaliński to także piaszczyste i czyste plaże Bałtyku, malownicze rzeki oraz liczne rezerваты florystyczne i faunistyczne. Znajduje się tu wiele objętych ochroną pomników przyrody w tym: pojedyncze drzewa, aleje i głązy narzutowe.

Walory krajobrazowe i przyrodnicze oraz wyjątkowy mikroklimat sprzyjają rozwojowi infrastruktury turystycznej. Funkcjonuje tu kilkadziesiąt gospodarstw agroturystycznych i szereg pensjonatów, hoteli i kwater prywatnych oferujących wypoczynek i bezpośredni kontakt z przyrodą. Rozwija się turystyka specjalistyczna (np. piesza, rowerowa, konna, wodna, lotnicza), przygraniczna i morska, biznesowa na terenach wiejskich (agroturystyka i ekoturystyka).

1.1.2 Klimat

Klimat krainy Bałtyckiej, do której należy Powiat Koszaliński to typ klimatu bałtyckiego i pojeziernego, charakteryzującego się chłodnym latem, łagodną zimą i stosunkowo znaczną ilością opadów atmosferycznych. Średnia roczna temperatur waha się w granicach od 5 do 10,5°C. Najcieplejsze miesiące to lipiec i sierpień zaś najchłodniejsze to styczeń i luty. Roczna suma opadów w Powiecie Koszalińskim wynosi 650/800 mm. Długość okresu wegetacyjnego wynosi 208-215 dni. Wiatry wieją najczęściej w kierunku zachodnim i północno-zachodnim

1.2.3 Ochrona środowiska

Na terenie Powiatu Koszalińskiego występują gleby charakteryzujące się średnią klasą bonitacyjną. Największą powierzchnię zajmują gleby VI klasy bonitacyjnej i stanowią one około 58% wszystkich klas glebowych. Najlepsze warunki do uprawy ziemi i uzyskiwania obfitych plonów występują w gminach Biesiekierz i Będzino, natomiast najmniej sprzyjające warunki glebowe występują w gminach Polanów i Bobolice.

Zagrożeniem dla ochrony gleb powiatu koszalińskiego jest eksploatacja surowców, która wpływa na przeobrażanie terenu.

Na terenie powiatu są wody podziemne, w skład których wchodzi zbiorniki znajdujące się między innymi w gminie Polanów, czy na terenie gminy Sianów. W skład wód powierzchniowych Powiatu Koszalińskiego wchodzi liczne rzeki, jeziora czy sztuczne zbiorniki wodne. Najwięcej jezior znajduje się w gminach Bobolice, Manowo, oraz Polanów. Wszystkie jeziora w powiecie są pochodzenia polodowcowego.

1.1.4 Ekologia

Powiat Koszaliński posiada wiele form ochrony środowiska naturalnego takich jak rezerваты przyrody, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, liczne pomniki przyrody oraz użytki ekologiczne. Około 20% powierzchni powiatu stanowią obszary prawnie chronione.

Na terenie powiatu znajduje się jedenaście rezerwatów przyrody, których celem jest zachowanie tych obszarów w stanie naturalnym i niezmienionym. Na terenie rezerwatów znajdują się liczne siedliska roślin i zwierząt, które są ważnym elementem krajobrazu i wpływają pozytywnie na walory turystyczne i kulturowe regionu. Są to:

- Rezerwat Buczyna
- Rezerwat Jezioro Lubiатовskie
- Rezerwat Jezioro Piekiełko
- Rezerwat Jezioro Szare
- Rezerwat Jodły Karnieszewickie
- Rezerwat Parnowo
- Rezerwat na rzece Grabowej
- Rezerwat Warnie Bagno
- Rezerwat Wieleń
- Rezerwat Wierzchomińskie Bagno
- Rezerwat Łazy

Obszary chronionego krajobrazu znajdujące się na terenie powiatu są miejscami o wyróżniającym się krajobrazie i walorach atrakcji turystycznej zarówno dla mieszkańców regionu jak i przyjezdnych. W skład obszarów chronionego krajobrazu wchodzi:

- Koszaliński Pas Nadmorski
- Dolina Radwi
- Okolice Polanowa
- Okolice Żydowo-Biały Bór

Osobną formą ochrony przyrody są obszary Natura 2000, których celem jest zachowanie zagrożonych wyginięciem siedlisk przyrodniczych i zachowanie ich w jak najlepszym stanie. Obszary Natura 2000 dzielą się na Obszary Ochrony Specjalnej Ptaków oraz Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk. Na terenie powiatu znajdują się następujące Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk:

- Dolina Grabowej
- Dorzecze Parsęty
- Warnie Bagno

- Bobolickie Jeziora Lobeliowe
- Trzebiatowsko – Kołobrzegi Pas Nadmorski
- Jezioro Bukowo
- Jezioro Bobięcińskie
- Dolina Radwi Chocieli i Chotli

W skład Obszarów Specjalnej Ochrony Ptaków wchodzi:

- Zatoka Pomorska
- Pobrzeże wody Bałtyku

1.1.5 Podział administracyjny

Mapa 1. Mapa Powiatu Koszalińskiego

Powiat Koszaliński posiada powierzchnię 1669 km² i składa się z ośmiu gmin.

Gminy Powiatu Koszalińskiego:

Gmina Będzino położona jest w północno-zachodniej części powiatu koszalińskiego. Posiada powierzchnię 166 km² i zamieszkiwana jest przez 8555 mieszkańców. W skład gminy wchodzi 24 sołectwa.

Tereny gminy to głównie tereny rolnicze, ale znajdują się tu również rozległy pas Pobrzeża Bałtyku z piaszczystymi plażami oraz brzegiem klifowym.

Z ciekawszych atrakcji turystycznych warto wymienić liczne szlaki piesze oraz rowerowe jak np. Szlak Pałaców.

Znajdują się tu również liczne zabytki jak np. XIII wieczny kościółek w Śmiechowie czy pozostałości po licznych folwarkach szlacheckich oraz pałacach.

Na terenie gminy funkcjonuje 781 podmiotów gospodarczych. Do najważniejszych z nich można zaliczyć Ogrody Hortulus w Dobrzycy, Przedsiębiorstwo Zbożowo-Młynarskie "PZZ" w Stoisławiu, piekarnię „Bajgiel” z Będzina oraz firmę elektroniczną „RGB Technology” z siedzibą w Tymieniu.

Gmina Biesiekierz położona w zachodniej części powiatu koszalińskiego. Posiada powierzchnię 116 km² i żyje w niej 6473 mieszkańców. W skład gminy wchodzi 12 sołectw.

Tereny gminy to głównie tereny rolnicze, ale znajdują się tu również liczne jeziora i rzeki takie jak jezioro w Cieszynie czy rzeka Radew stanowiąca dopływ Parsęty.

Z atrakcji turystycznych warto wymienić liczne szlaki rowerowe oraz spływy kajakowe szlakiem „Radwi”. Z zabytków i miejsc wartych zwiedzenia warto wymienić pałace takie jak pochodzący z XVIII wieku zespół pałacowo-parkowy w Nowych Bielicach czy przepiękne obiekty sakralne znajdujące się m.in. w Parsowie i Cieszynie. Atrakcją turystyczną jest również 9-metrowy pomnik ziemniaka, który znajduje się także w herbie Biesiekierza.

Na terenie gminy funkcjonuje 719 podmiotów gospodarczych. Z najważniejszych warto wymienić Zakład Ubojnia Gospodarstwo Rolne w Biesiekierzu, Zakład produkcyjny sp. z o.o. „Drewexim” z Nowych Bielic, przechowalnię ziemniaka „Europlant” z Lasek Koszalińskich czy Grupa Mojsiuk – Mercedes-Benz, Honda, Peugeot z siedzibą w Starych Bielicach.

Gmina Bobolice położona jest w południowej części powiatu koszalińskiego. Posiada powierzchnię 367 km² i zamieszkuje ją 9301 osób. W skład gminy wchodzi 20 sołectw. Stolicą gminy jest miasto Bobolice.

Na terenie gminy znajdują się liczne jeziora polodowcowe oraz rezerваты i obszar chronionego krajobrazu. Występują również torfowiska.

Do atrakcji turystycznych warto zaliczyć liczne szlaki rowerowe i piesze jak np. Szlak Rowerowy Greenway czy szlak dwunastu „bobolickich pomników i miejsc pamięci”. Gmina posiada również wiele zabytków takich jak kościoły szachulcowe w Kłaninie i Drzewianach oraz liczne dworki i pałace.

Na terenie gminy funkcjonuje 700 podmiotów gospodarczych. Największymi pracodawcami są m.in. Beheka Plast-Ifab czy „Wielhurt” z Bobolic, zakład przetwórstwa mięsnego „Ogonek” z siedzibą w Opatówku.

Gmina Manowo położona jest w środkowej części powiatu. Jej powierzchnia wynosi 188 km² i zamieszkuje ją 6836 mieszkańców. W skład gminy wchodzi 8 sołectw.

Znaczną część terenu gminy zajmują lasy mieszane, które są poprzecinane licznymi ścieżkami pieszymi i rowerowymi. Występują również liczne jeziora oraz zabytkowe parki krajobrazowe znajdujące się w Boninie, Manowie czy Policku.

Do atrakcji turystycznych można zaliczyć wyżej wymienione szlaki turystyczne oraz spływ kajakowy. Warto również zobaczyć zespół hydro-techniczny Elektrowni Rosnowo, czy liczne zabytki takie jak kościoły czy dworki. Największą atrakcją gminy jest rezerwat archeologiczny „Kamienne Kręgi” w Lesie Grzybnickim.

W gminie zarejestrowanych jest 370 podmiotów gospodarczych. Największe z nich to m.in. Zakład Przemysłu Drzewnego w Manowie, Zakład Nasiennictwa i Ochrony Roślin w Boninie.

Gmina Mielno położona jest w północno-zachodniej części powiatu koszalińskiego. Posiada powierzchnię 62 km² oraz zamieszkuje ją 4982 mieszkańców. W skład gminy wchodzi 8 sołectw. Stolicą gminy jest od 1 stycznia 2017 miasto Mielno.

Gmina posiada dostęp do morza Bałtyckiego, a na jej terenie znajduje się również jezioro Jamno. Występują obszary leśne zajmujące 10% powierzchni.

Największą atrakcją turystyczną gminy jest Morze Bałtyckie oraz liczne plaże i wydmy. Warte uwagi są też liczne przystanie rybackie, które są często odwiedzane przez turystów.

Na terenie gminy występują również zabytki takie jak latarnia morska w Gąskach, czy zabytkowy dwór zbudowany na przełomie XIX wieku.

W gminie funkcjonuje ponad 1429 zarejestrowanych podmiotów gospodarczych. Ze względu na nadmorski charakter gminy działalność gospodarcza skupia się głównie na rozwoju turystyki. Pracodawcami są liczne hotele, motele oraz uzdrowiska takie jak Unitral w Mielnie czy Zakład Usług Pralniczych w Mielniku.

Gmina Polanów znajduje się we wschodniej części powiatu koszalińskiego, posiada powierzchnię 393 km² i zamieszkiwana jest przez 8886 mieszkańców. W skład gminy wchodzi 28 sołectw. Stolicą gminy jest miasto Polanów.

Gmina położona jest na zróżnicowanym terenie o charakterze górskim z malowniczymi jarami i wąwozami pochodzenia lodowcowego a także licznymi rzekami i jeziorami.

Dzięki dużej różnorodności terenu gmina Polanów posiada znaczące walory krajobrazowe i przyrodnicze.

Z ważniejszych miejsc znajdujących się na terenie gminy warto wymienić Świętą Górę Polanowską, na której znajduje się uzdrawiające źródło i drewniana franciszkańska pustelnia oraz liczne zabytki i pałace.

W gminie funkcjonuje ponad 650 podmiotów gospodarczych. Do najważniejszych z nich należą Maced sp. z o.o. i Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowo-Handlowe „Pol-Drew” z siedzibami w Polanowie.

Gmina Sianów położona jest w północno-wschodniej części powiatu. Jej powierzchnia wynosi 227 km². Zamieszkuje ją 13734 mieszkańców. W skład gminy wchodzi 24 sołectwa. Stolicą gminy jest miasto Sianów.

Tereny wokół Sianowa są bardzo zróżnicowane. Występuje tu wiele terenów leśnych jak i duża ilość użytków rolnych. Na terenie gminy znajdują się również dwa duże jeziora oraz liczne torfowiska.

Z atrakcji turystycznych można wymienić liczne szlaki piesze i rowerowe takie jak np. szlak im. Jana Pawła II czy „Leśne szlaki rowerowe”. Na terenie gminy znajdują się ośrodki jazdy konnej. Spośród zabytków warto wymienić murowane gotyckie kościoły w Suchej Koszalińskiej i Dąbrowie oraz dwory eklektyczne znajdujące się w Skibnie i Osiekach.

W gminie znajduje się ponad 1311 zarejestrowanych podmiotów gospodarczych. Do najważniejszych z nich można zaliczyć firmę „Dega” z Karnieszewic, czy gospodarstwo rybne „Dadoń” z Sianowa.

Gmina Świeszyno leży w południowej części powiatu koszalińskiego. Posiada powierzchnię 132 km² i zamieszkuje ją 6888 mieszkańców. W gminie jest 10 sołectw.

Teren gminy jest w przeważającej części terenem płaskim z niewielkimi wzniesieniami poprzecinany korytami i dopływami rzek.

Występują liczne bagna i torfowiska oraz jezioro Hajka i jezioro Czarnesłynące z pokładów borowiny.

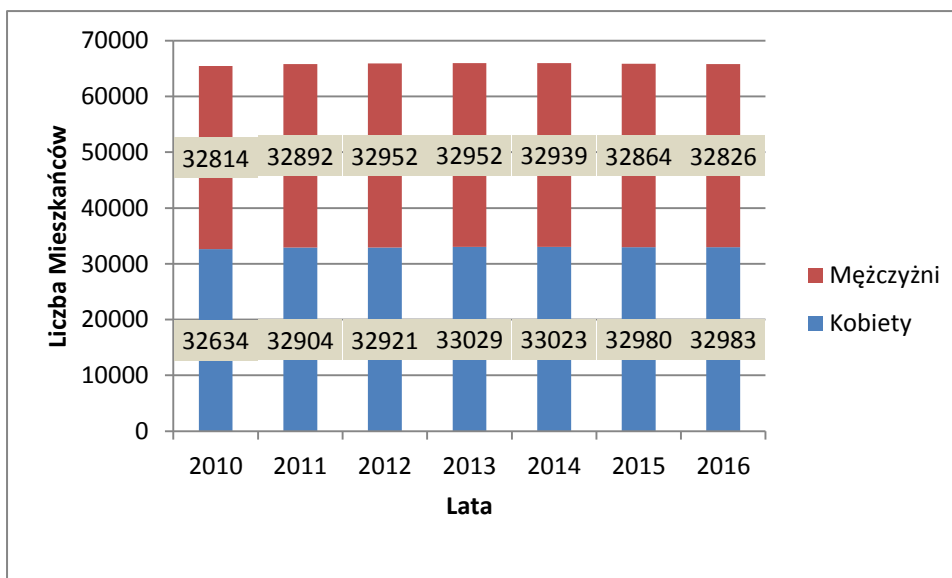
Przez gminę przebiegają liczne szlaki piesze, rowerowe i kajakowe wśród zabytków warto wymienić eklektyczny pałac zwany „Bursztynowym Pałacem” w Strzekęcinie, zabytkowy kościół z XIII wieku w Jarzycach, kościoły znajdujące się m.in. w Konikowie i Świeszynie, elektrownia Wodna w Niedalinie.

Na terenie gminy funkcjonuje ponad 700 podmiotów gospodarczych. Największymi pracodawcami są „Hako Technology” w Chałupach oraz firma „Fagus” z siedzibą w Świeszynie.

1.1.6 Demografia

Według informacji uzyskanych z Głównego Urzędu Statystycznego, w roku 2015 Powiat Koszaliński liczył sobie 65.809 mieszkańców, a gęstość zaludnienia wynosiła 40 osób na 1 km².

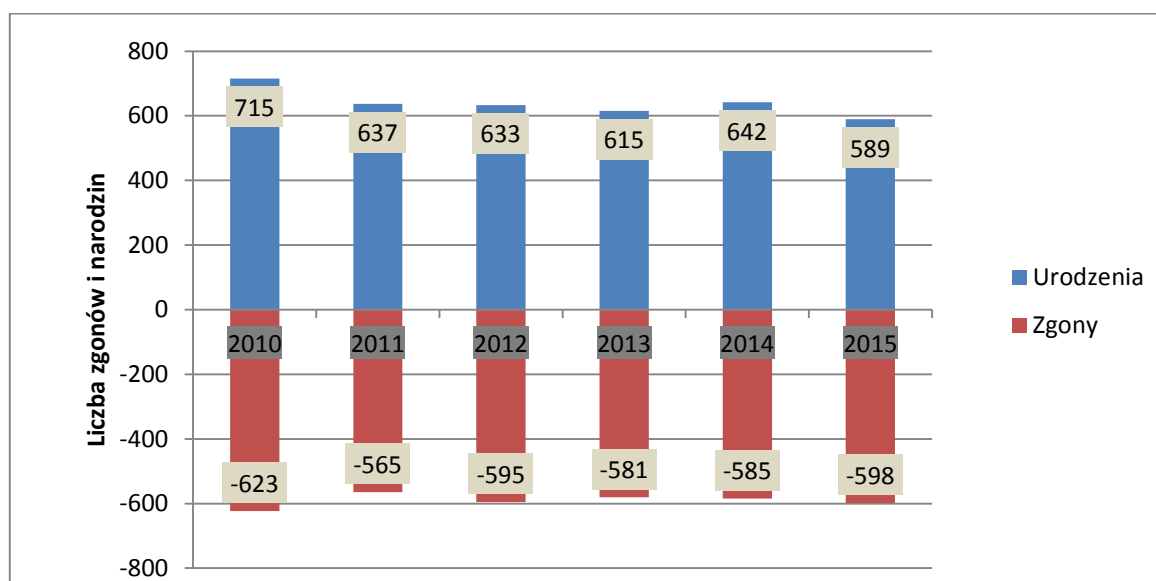
Wykres 1 - Populacja Powiatu Koszalińskiego na przestrzeni lat.

Średnia wieku mieszkańców wynosi 39,6 lat, co jest nieznacznie mniejszą wartością niż średnia wieku mieszkańców całej Polski w 2015 roku w powiecie zawarto 318 małżeństw, co jest również wartością porównywalną dla całego kraju.

Wykres 2 - Przyrost naturalny na przestrzeni lat.

Na przestrzeni lat 2010-2014 w powiecie koszalińskim liczba urodzeń nieznacznie przekraczała liczbę zgonów. W roku 2015 powiat koszaliński posiadał ujemny przyrost naturalny. Oznacza to, że wystąpiło więcej zgonów niż narodzin.

Z danych GUS wynika również, że liczba osób meldowanych jest niższa niż osób wymeldowujących się, co również wskazywałoby na stale zmniejszający się przyrost naturalny Powiatu Koszalińskiego.

Jednakże wiele osób zamieszkujących na terenie miejscowości graniczących z miastem Koszalin nie dokonuje meldunku w miejscu zamieszkania. Stąd wynika różnica w ilości osób zamieszkujących teren powiatu.

1.2 Sfera społeczna

1.2.1 Kultura i turystyka

Teren Powiatu Koszalińskiego można zaliczyć do obszaru o wysokiej atrakcyjności przyrodniczej, krajobrazowej i turystycznej. Ważną rolę w podnoszeniu tej atrakcyjności pełnią nadmorskie miejscowości, które przyciągają w sezonie wielu turystów zarówno z kraju, jak i zagranicy. Pozostałe tereny, dzięki dużemu zalesieniu oraz dużej ilości występujących tu jezior przyciągają miłośników natury, którzy chętnie spędzają czas z dala od miejskiego zgiełku. Znaczącą rolę mają również utworzone gospodarstwa agroturystyczne, dzięki którym odwiedzający powiat turyści mogą zakosztować wiejskiego życia.

Na terenie powiatu znajduje się wiele pieszych szlaków turystycznych takich jak liczący sobie 45 kilometrów Międzynarodowy Szlak Północny czy Szlak Pielgrzymkowy im. Jana Pawła II, którego trasa łączy Górę Chełmską oraz Świętą Górę Polanowską.

W regionie mieszka i tworzy również wielu twórców ludowych i artystów, którzy zajmują się rękodzielnictwem, rzeźbą, malarstwem, haftem. Kunszt i indywidualność powyższych dzieł można podziwiać na imprezach i konkursach organizowanych na terenie powiatu, jak również na imprezach wojewódzkich i ogólnopolskich.

Atrakcyjność kulturową zwiększają licznie występujące zabytki ruchome, nieruchome jak i archeologiczne.

Warto również zaznaczyć obecność wielu festiwali i imprez cyklicznych na terenie Powiatu Koszalińskiego. Należy do nich m.in. Nadmorski Złot Starych Ciągników i Maszyn Rolniczych w Łazach, Festiwal Kwiatów Jadalnych w Dobrzycy, Międzynarodowy Złot Motocykli w Polanowie, Festiwal Filmów Wiejskich „Film Folk Festiwal” w Sianowie oraz wiele innych. W okresie letnim w nadmorskich miejscowościach odbywa się również wiele koncertów, na których występują artyści z kraju jak i z zagranicy.

1.2.2 Oświata

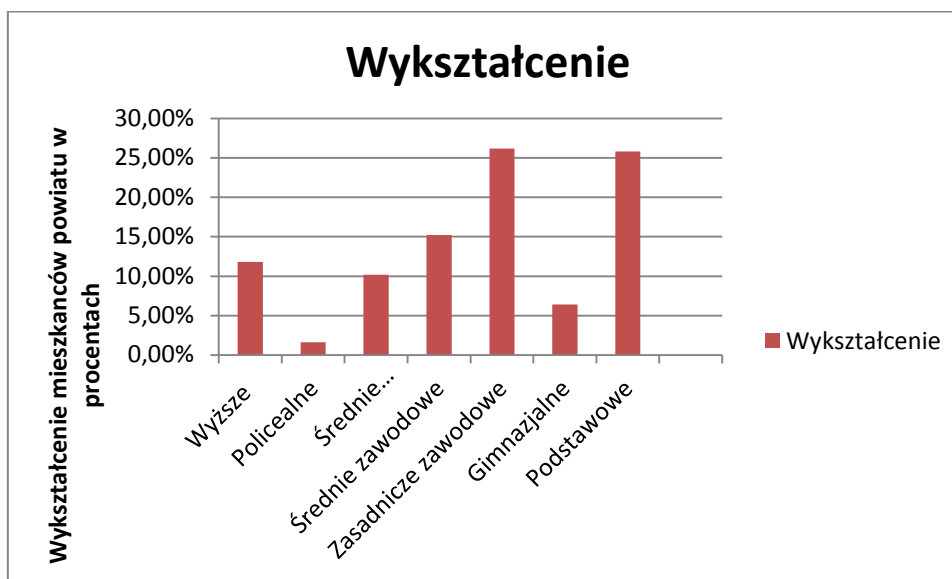
Teren Powiatu Koszalińskiego zamieszkuje 16815 mieszkańców w wieku od 3 do 24 lat.

Poniższy wykres przedstawia stopień wykształcenia mieszkańców Powiatu Koszalińskiego.

Wykres 3 - Wykształcenie mieszkańców Powiatu Koszalińskiego

Na terenie Powiatu Koszalińskiego znajduje się 29 szkół podstawowych oraz 11 gimnazjów, z czego większość prowadzona jest przez gminy, a nieliczne szkoły prowadzą stowarzyszenia.

Powiat Koszaliński natomiast jest organem prowadzącym dla:

1) Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego w Warninie – placówka dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym, znacznym i z niepełnosprawnościami sprzężonymi.

Podstawowymi celami działalności Ośrodka są:

1. Realizacja zaleceń zawartych w orzeczeniach o potrzebie kształcenia specjalnego wychowanków.
2. Realizacja programu nauczania, programu wychowawczego i programu profilaktyki, odpowiednich dla danego rodzaju i stopnia niepełnosprawności intelektualnej, z wykorzystaniem odpowiednich form i metod pracy dydaktyczno – wychowawczej.
3. Stworzenie wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania ucznia dokonywanej na danym etapie edukacyjnym, przez nauczycieli i specjalistów pracujących z uczniem, będących podstawą opracowania i modyfikowania indywidualnego programu edukacyjno - terapeutycznego określającego zakres zintegrowanych działań nauczycieli i specjalistów oraz rodzaju zajęć rewalidacyjnych prowadzonych z uczniem, zgodnie z jego indywidualnymi potrzebami edukacyjnymi i możliwościami psychofizycznymi.
4. Udzielanie pomocy rodzicom dzieci i młodzieży niepełnosprawnych w zakresie doskonalenia umiejętności niezbędnych we wspieraniu ich rozwoju.
5. Podejmowanie działań w celu integracji ze środowiskiem rówieśniczym oraz przygotowanie uczniów do samodzielności w życiu dorosłym.

2) Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Polanowie – placówki dla uczniów niedostosowanych społecznie, zagrożonych niedostosowaniem społecznym, w tym niepełnosprawnych intelektualnie w stopniu lekkim.

Podstawowymi zadaniami Ośrodka są:

1. Zadaniem Ośrodka jest eliminowanie przejawów, skutków i w miarę możliwości przyczyn niedostosowania społecznego.
2. Organizowanie zajęć resocjalizacyjnych, rewalidacyjnych, edukacyjnych, wychowawczych i profilaktyczno – terapeutycznych umożliwiających nabywanie umiejętności życiowych ułatwiających prawidłowe funkcjonowanie w środowisku rodzinnym i społecznym.
3. Udzielenie pomocy rodzicom w zakresie doskonalenia umiejętności niezbędnych we wspieraniu rozwoju dzieci i młodzieży.
4. Przygotowanie wychowanków do dokonania świadomego wyboru dalszego kierunku kształcenia lub wykonywania wybranego zawodu.
5. Przygotowanie młodzieży do świadomego i odpowiedzialnego spełniania zadań w życiu rodzinnym, społecznym i gospodarczym kraju.
6. Realizacja „Programu wychowawczego” dostosowanego do indywidualnych potrzeb rozwojowych nieletnich. Realizacja programu wychowawczego odbywa się zgodnie z misją i wizją Ośrodka.
7. Realizacja „Programu profilaktyki dla młodzieży niedostosowanej społecznie”.

W 2015 roku szkolnym placówka obchodziła jubileusz 10 – lecia funkcjonowania. W uznaniu zasług Rada Powiatu w Koszalinie przyznała placówce medal „Za zasługi dla Powiatu Koszalińskiego” przekazany na ręce Pana Dyrektora.

3) Powiatowej Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Koszalinie - placówki udzielającej dzieciom i młodzieży pomocy psychologiczno-pedagogicznej, pomocy logopedycznej, pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu, a także udzielającej rodzicom i nauczycielom pomocy psychologiczno-pedagogicznej związanej z wychowywaniem i kształceniem dzieci i młodzieży.

Do podstawowych zadań Poradni należy w szczególności:

1. Diagnozowanie poziomu rozwoju, potrzeb i możliwości oraz zaburzeń rozwojowych i zachowań dysfunkcyjnych dzieci i młodzieży.
2. Wspomaganie dzieci i młodzieży odpowiednio do ich potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych.
3. Prowadzenie terapii dzieci i młodzieży w zależności od rozpoznanych potrzeb, w tym dzieci i młodzieży z zaburzeniami rozwojowymi, z zachowaniami dysfunkcyjnymi, niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie lub zagrożonych niedostosowaniem społecznym oraz ich rodzin.
4. Pomoc dzieciom i młodzieży w wyborze kierunku kształcenia i zawodu oraz wspieranie nauczycieli przedszkoli, szkół i placówek w planowaniu i realizowaniu zadań z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego.

5. Wspomaganie dzieci i młodzieży z trudnościami adaptacyjnymi związanymi z różnicami kulturowymi lub ze zmianą środowiska edukacyjnego, w tym związanymi z wcześniejszym kształceniem za granicą.
6. Pomoc rodzicom i nauczycielom w rozpoznawaniu i rozwijaniu indywidualnych możliwości, predyspozycji i uzdolnień dzieci i młodzieży.
7. Podejmowanie działań z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży, w tym udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i młodzieży z grup ryzyka oraz ich rodzicom.
8. Współpraca ze szkołami i placówkami w rozpoznawaniu u uczniów specyficznych trudności w uczeniu się.
9. Współpraca z przedszkolami, szkołami i placówkami przy opracowywaniu i realizowaniu indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych.
10. Współpraca w udzielaniu i organizowaniu przez przedszkola, szkoły i placówki pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
11. Wspomaganie wychowawczej i edukacyjnej funkcji rodziny.
12. Prowadzenie edukacji dotyczącej ochrony zdrowia psychicznego wśród dzieci i młodzieży, rodziców i nauczycieli.
13. Udzielanie, we współpracy z placówkami doskonalenia nauczycieli, wsparcia merytorycznego nauczycielom, wychowawcom grup wychowawczych i specjalistom udzielającym pomocy psychologiczno-pedagogicznej w przedszkolach, szkołach i placówkach.

Warto również wymienić znajdujący się na terenie Powiatu Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego Im. W. Witosa w Boninie którego również powiat koszaliński był organem prowadzącym w latach 1999 – 2008. w chwili obecnej organem prowadzącym szkołę jest Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Placówka, która, w 2016 roku obchodziła swoje 45-lecie umożliwia zdobycie wiedzy i umiejętności niezbędnych do uzyskania świadectwa ukończenia szkoły i kwalifikacji zawodowych. Funkcjonują tu zarówno szkoły dzienne jak i zaoczne.

W Zespole prowadzi się kształcenie w następujących szkołach:

1) Technika 4 letnie w kierunkach:

1. technik architektury krajobrazu
2. technik weterynarii
3. technik żywienia i usług gastronomicznych
4. technik modernizacji rolnictwa i agrotechniki

2) Zasadnicze szkoły zawodowe 3 letnie w kierunkach:

1. mechanik – operator pojazdów i maszyn rolniczych
2. kucharz
3. cukiernik

W Centrum Kształcenia Ustawicznego funkcjonuje również Szkolny Ośrodek Kariery, udzielający pomocy w wyborze kierunku kształcenia, wyborze zawodu, informacji o rynku pracy. Uczniowie mają też możliwość zamieszkania w internacie.

1.2.3 Zdrowie

Podstawowa opieka medyczna świadczona jest przez publiczne i niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej, które działają w oparciu o kontrakty zawarte z Narodowym Funduszem Zdrowia. Na koniec 2015 roku w powiecie koszalińskim zarejestrowanych było ok.16 zakładów podstawowej opieki zdrowotnej. Liczba podstawowych placówek służby zdrowia odpowiada potrzebom mieszkańców, natomiast w niewystarczającym stopniu zapewnione jest poradnictwo i opieka specjalistyczna a także dostęp do wysokospecjalistycznych zabiegów medycznych. Potrzeby mieszkańców i turystów powiatu koszalińskiego w zakresie leczenia zamkniętego i otwartego zaspakaja Szpital Wojewódzki w Koszalinie. Działalność w zakresie bezpieczeństwa sanitarno – weterynaryjnego na obszarze powiatu prowadzi Powiatowy Inspektorat Weterynarii. Za bezpieczeństwo sanitarne odpowiada Powiatowa Stacja Sanitarna – Epidemiologiczna w Koszalinie, która realizuje m.in. zadania z zakresu monitoringu powietrza, nadzoru nad jakością wody pitnej, nadzoru, nad jakością żywności i sposobem żywienia, prowadzenia ewidencji chorób zakaźnych, nadzoru nad obiektami szkolnymi i wypoczynkowymi.

Promocja i ochrona zdrowia jest jednym z ważniejszych zadań Powiatu wynikającym wprost z ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym oraz z ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Do zadań własnych powiatu w zakresie zapewnienia równego dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej należy w szczególności opracowywanie i realizacja oraz ocena efektów programów profilaktyki zdrowotnej wynikających z rozpoznanych potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia mieszkańców powiatu – po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami. Na terenie powiatu realizowane są programy polityki zdrowotnej. Od roku 2014 Miasto i Gmina Mielno realizuje programy dotyczące: profilaktyki zakażenia wirusem brodawczaka ludzkiego HPV oraz szczepienia mieszkańców przeciwko grypie. Miasto i Gmina Sianów w 2015 r. i 2016 r. przeprowadziła program profilaktyki stomatologicznej dla uczniów szkół podstawowych pn:” Szóstka na szóstkę”.

W 2014 roku Powiat koszaliński pozyskał środki bezzwrotne w ramach Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2009-2014 oraz budżetu Państwa. Projekt realizowany w ramach Programu PL13 Ograniczanie społecznych nierówności w zdrowiu Zwalczamy nowotwory – program profilaktyki nowotworowej w powiecie koszalińskim”, którego głównym celem jest zmniejszenie i zapobieganie zachorowalności na nowotwory złośliwe płuca i oskrzela, jelita grubego i odbytu oraz nowotwory złośliwe prostaty, a także poprawa zdrowia publicznego oraz ograniczenie społecznych nierówności w zdrowiu na terenie powiatu koszalińskiego. Do celów projektu zalicza się także promocję zachowań prozdrowotnych, promocji zdrowych i zmiany dotychczasowych nawyków żywieniowych, promocji aktywności ruchowej, dalszego podnoszenia świadomości w zakresie znaczenia badań profilaktycznych.

Troska władz Powiatu Koszalińskiego w zakresie ochrony zdrowia wyraża się poprzez licznie podejmowane działania mające na celu promocję zdrowia w tym kampanie zdrowego żywienia, konkursy plastyczne, konkurs wiedzy o zachowaniach prozdrowotnych wśród dzieci i dorosłych mieszkańców Powiatu Koszalińskiego.

1.2.4 Pomoc społeczna

Problemy dotyczące pomocy społecznej to walka z bezrobociem, przestępczością, przemocą w rodzinie, uzależnieniami, niepełnosprawnością oraz opieka nad osobami starszymi i pomoc dla uchodźców.

Na terenie Powiatu Koszalińskiego zadania z zakresu pomocy społecznej są realizowane przez następujące podmioty:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Koszalinie
- Dom Pomocy Społecznej w Żydowie
- Dom Pomocy Społecznej w Nowych Bielicach
- Dom Pomocy Społecznej w Mielnie
- Dom Pomocy Społecznej w Cetuniu
- Dom Pomocy Społecznej im. Anselma Alojzego Młodzika w Parsowie
- ponadto na terenie gmin funkcjonują Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej, świetlice środowiskowe, Warsztaty Terapii Zajęciowej, itp.

Według informacji uzyskanych z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie na początku 2016 roku funkcjonowało ogółem 95 rodzin zastępczych dla 156 dzieci, w tym 6 zawodowych rodzin zastępczych oraz 2 Rodzinne Domy Dziecka dla 11 dzieci.

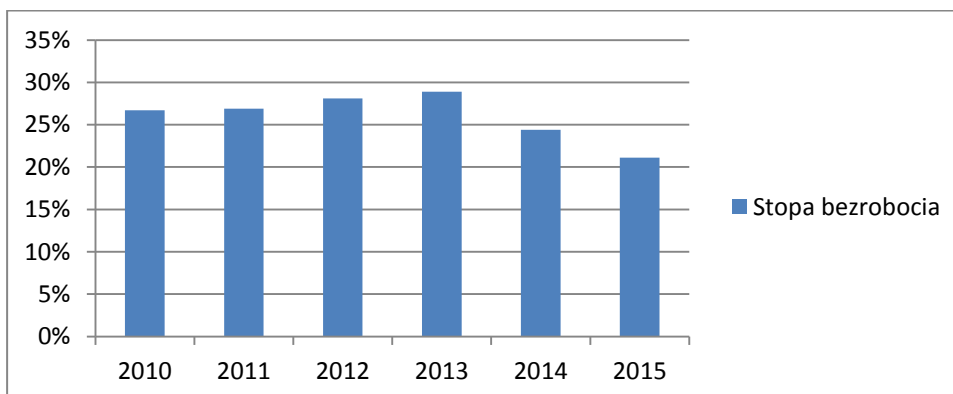
Dodatkowo na terenie powiatu działa wiele organizacji i stowarzyszeń, które wspierają system pomocy społecznej. Są to między innymi organizacje takie jak Stowarzyszenie Klub Abstynenta „Pomorze”, Stowarzyszenie Profilaktyki i Terapii „Młodzi Młodym”, „Teen Challenge” Chrześcijańska Misja Społeczna, Stowarzyszenie na Rzecz Osób Zagrożonych Wykluczeniem Społecznym „Pomost”, Stowarzyszenie Rozwoju Miejscowości Gąski, Koszaliński Bank Żywności w Nowych Bielicach.

1.2.5 Rynek Pracy

Z informacji uzyskanych z Głównego Urzędu Statystycznego wynika, iż w roku 2015 na 1000 mieszkańców powiatu koszalińskiego pracowało 125 osób. Jest to wartość znacznie mniejsza w porównaniu do całego kraju. Stopień bezrobocia wynosił około 21,1% co było wartością znaczenie większą od stopy bezrobocia zarówno w skali województwa jak i kraju.

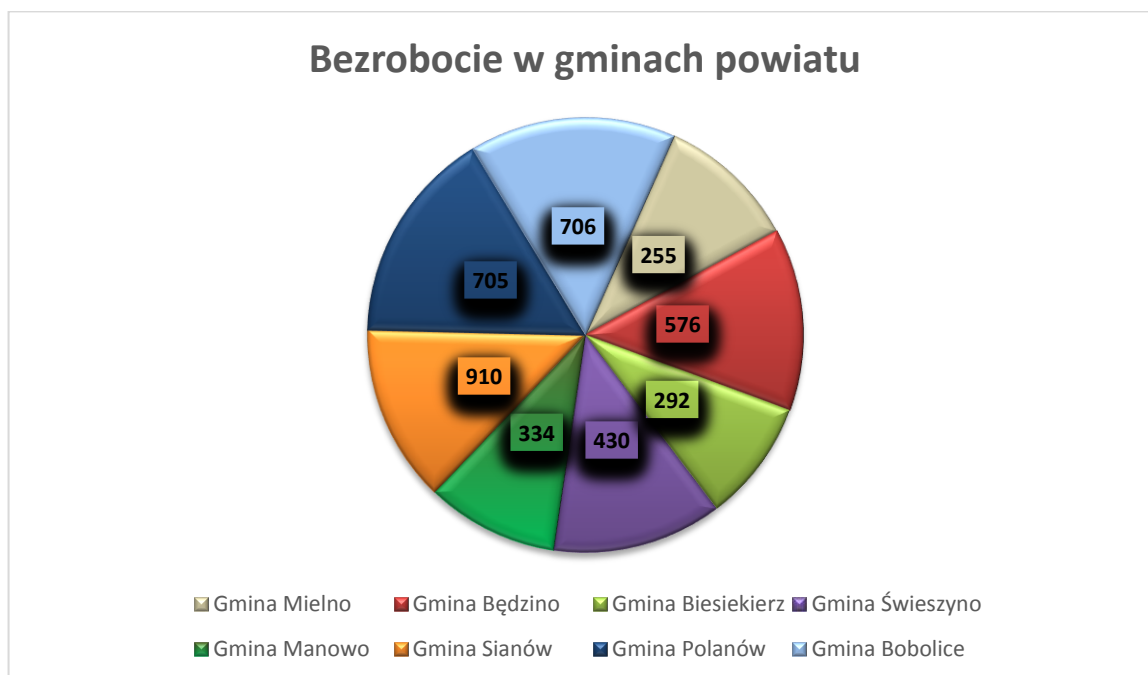
Wykres 4 - Stopa bezrobocia w Powiecie Koszalińskim na przestrzeni lat.

Liczba zarejestrowanych osób z powiatu koszalińskiego w PUP w Koszalinie w latach 2013-2015:

Lp.	Rok	liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych
1.	2013	5925
2.	2014	4899
3.	2015	4208

Wykres 5 - Bezrobocie w gminach powiatu w 2015 roku. Liczba osób zarejestrowanych w PUP w Koszalinie

Źródło danych: Sprawozdanie roczne PUP Koszalin za 2015 rok.

Bezrobocie w PUP Koszalin na koniec 2015 roku wynosiło 8.374 osoby, z czego w powiecie koszalińskim dotyczyło 4.208 osób. W odniesieniu do końca 2014r. nastąpił spadek o 1.578 osób tj. o 15,8%. W powiecie koszalińskim spadek odnosił się do 691 osób czyli 14,1%.

Bezrobotni mieszkańcy wsi stanowią 79,3% ogółu bezrobotnych mieszkańców powiatu koszalińskiego (3.339 osób). Odsetek ten w roku 2015 zmniejszył się o 0,6%.

Większość mieszkańców powiatu aktywnych zawodowo pracuje w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo), przemysłowym i budownictwa, a najmniej pracuje w sektorze finansowym.

Problemem bezrobocia w Powiecie Koszalińskim zajmuje się Powiatowy Urząd Pracy w Koszalinie, który realizuje działania mające na celu ograniczenie zjawiska bezrobocia oraz jego negatywnych skutków. Do priorytetowych zadań Działu Pośrednictwa Pracy, Doradztwa Zawodowego i Szkoleń należy współpraca z pracodawcami prowadzącymi swoją działalność w mieście Koszalinie i powiecie koszalińskim. Powiatowy Urząd Pracy prowadzi również działania dotyczące aktywizacji zawodowej. Do głównych form aktywizacji i wsparcia dla osób bezrobotnych należą:

- staże,
- przygotowanie zawodowe dorosłych,
- prace interwencyjne,
- roboty publiczne,
- prace społecznie użyteczne,
- wyposażenie/doposażenie stanowiska pracy,
- środki na podjęcie działalności gospodarczej,
- grupowe porady zawodowe,
- zajęcia aktywizacyjne,
- spotkania informacyjne w ramach poradnictwa zawodowego,
- spotkanie informacyjne z pracodawcą,
- szkolenia,
- bon stażowy,
- bon na zasiedlenie,
- organizacja „giełd pracy”,
- organizacja „targów pracy”.

Ponadto, Powiatowy Urząd Pracy pozyskuje środki zewnętrzne na realizację powyższych form aktywizacji. W 2016 roku realizowany był między innymi projekt pn. „Aktywizacja osób pozostających bez pracy w wieku powyżej 29 roku życia znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy w powiecie koszalińskim i powiecie miasto Koszalin - II” w ramach Regionalnego Programu

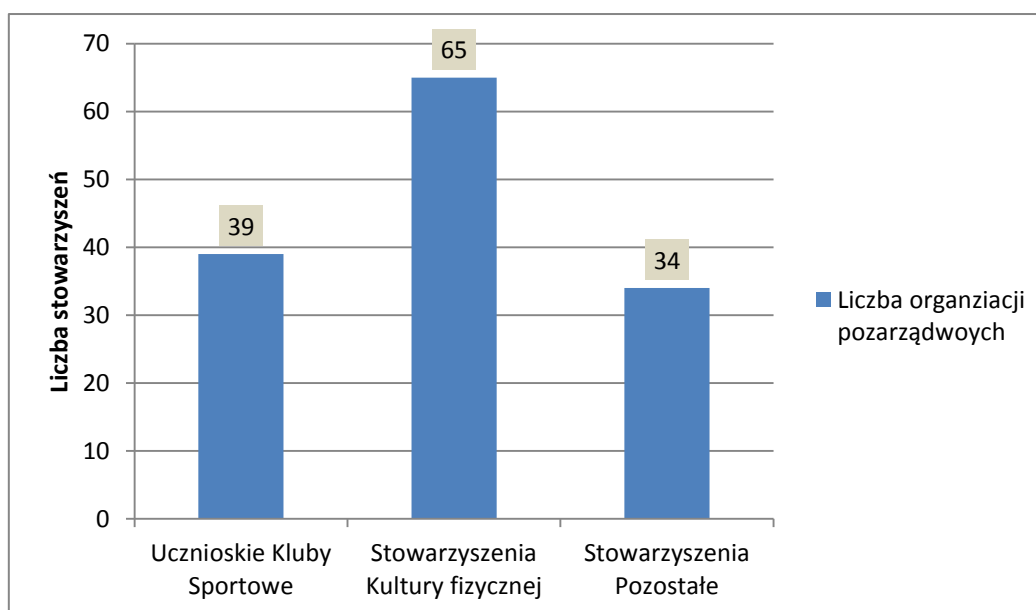

Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego (2014-2020). Wartość pozyskanych środków na realizację projektu wynosi 2 399 686,00 zł – dofinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Realizowany jest również projekt w ramach inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych pn. „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie koszalińskim i powiecie miasto Koszalin (II)” w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja. Wartość pozyskanych środków na realizację projektu wynosi 3 479 917,47zł – dofinansowanie ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

1.2.6 Organizacje pozarządowe

Według danych z 2015 roku w powiecie koszalińskim funkcjonuje łącznie 138 organizacji pozarządowych, które są wpisane do ewidencji prowadzonej przez Starostę Koszalińskiego. Ponadto 196 organizacji jest wpisanych do Krajowego Rejestru Sądowego, w tym 178 stowarzyszeń i 19 fundacji.

Wykres 6 - Rodzaje organizacji pozarządowych działających na terenie powiatu koszalińskiego wpisane do ewidencji starosty koszalińskiego.

W zakresie pozostałych stowarzyszeń należy wykazać wzrastające zainteresowanie tworzeniem stowarzyszeń zwykłych, zakładanych przez małe lokalne społeczności w konkretnych celach, w szczególności na rzecz budowy infrastruktury osiedlowej itp.

Współpracę Powiatu Koszalińskiego z organizacjami pozarządowymi w 2015 roku można podzielić na współpracę finansową oraz pozafinansową.

Do końca 2015 roku w ramach wsparcia finansowego powiat zlecał prowadzenie Domów Pomocy Społecznej o zasięgu ponadgminnym dla osób przewlekle somatycznie chorych stowarzyszeniom „Mój Dom – Moje miejsce na ziemi” w Parsowie oraz „Niepełnosprawni w domu i środowisku” w Cetuniu. Polska Prowincja Zgromadzenie Sióstr Misjonarek Apostolstwa Katolickiego w dalszym ciągu w ramach zlecenia realizacji zadania prowadzi Dom Pomocy Społecznej w Bobolicach. Głównym celem prowadzenia Domów Pomocy Społecznej jest całodobowe świadczenie usług w zakresie potrzeb bytowych, opiekuńczych, wspomagających – społecznych, zgodnie z obowiązującymi standardami. W ramach zadań publicznych zleconych w trybie art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tzw. małe granty) w 2015 roku Powiat Koszaliński wspierał między innymi wydarzenia mające na celu podnoszenie poziomu świadomości ekologicznej takie jak np. „Ekologiczne Mikołajki” czy „Ekologiczny Jarmark Bożonarodzeniowy”.

Poza trybem konkursowym wsparto finansowo również działalność wielu stowarzyszeń w ramach wydarzeń sportowych, kulturalnych i promocyjnych organizowanych lokalnie.

Pozafinansowa współpraca Powiatu Koszalińskiego z organizacjami pozarządowymi w 2015 roku polegała w szczególności na:

- bieżącej pomocy prawnej w zakresie działalności stowarzyszeń,
- publikacji poradnika dla organizacji pozarządowych na łamach „Gazety Ziemskiej”,
- organizowania w siedzibie Starostwa Powiatowego w Koszalinie szkoleń dla przedstawicieli organizacji pozarządowych,
- użyczenia organizacjom tj. stowarzyszeniom i klubom sportowym mienia Powiatu i umożliwieniu organizacjom prowadzenie działalności statutowej na użyczonym majątku,
- informowaniu o możliwości pozyskiwania pozabudżetowych środków finansowych,
- zamieszczaniu na stronie internetowej powiatu istotnych informacji dotyczących organizacji pozarządowych.

Organizacje pozarządowe są podstawą dla rozwoju lokalnych społeczności, zrzeszają najaktywniejszych i najbardziej zaangażowanych w sprawy społeczne mieszkańców danego środowiska. Podejmowane działania przez te organizacje aktywizują i jednocześnie integrują społeczność lokalną. Stanowią również uzupełnienie działań podejmowanych przez lokalne samorządy. Współpraca jednostek samorządowych z organizacjami pozarządowymi jest szansą na poprawę sytuacji i jakości życia mieszkańców lokalnej społeczności. Rada Powiatu corocznie

uchwala *Program Współpracy Powiatu Koszalińskiego z Organizacjami Pozarządowymi*. Dokument ten określa cele, zasady, zakres przedmiotowy oraz formy współpracy z tymi podmiotami. Służy między innymi zapewnieniu warunków do zwiększania aktywności społecznej mieszkańców, budowaniu świadomości społecznej dotyczącej otoczenia, społeczności, kultywowania tradycji oraz realizacji założeń Strategii Rozwoju Powiatu Koszalińskiego. Działania podejmowane są na wielu płaszczyznach: w sferze edukacji publicznej, kultury, ekologii, bezpieczeństwa publicznego, turystyki i rekreacji, pomocy społecznej i pomocy osobom niepełnosprawnym, ochrony zdrowia, a także przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym.

1.3 Sfera ekonomiczno-gospodarcza

1.3.1 Działalność gospodarcza i przemysł

Z informacji uzyskanych z Głównego Urzędu Statystycznego wynika, że w roku 2016 w Powiecie Koszalińskim było zarejestrowanych 7361 podmiotów gospodarczych, z czego 7166 należy do sektora prywatnego, a 195 do sektora publicznego.

Największy udział w ogólnej liczbie podmiotów mają jednostki z sekcji - handel hurtowy i detaliczny, usługi hotelarskie i gastronomiczne, budownictwo i przetwórstwo przemysłowe, najmniejszy zaś górnictwo i wydobywanie, wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, dostawa wody i administracja publiczna.

Tabela 1 - Podział podmiotów gospodarczych znajdujących się w Powiecie Koszalińskim na poszczególne sekcje.

Sekcje podziału podmiotów gospodarczych	Ilość podmiotów
Sekcja a – Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	341
Sekcja B – Górnictwo i wydobywanie	5
Sekcja C – Przetwórstwo przemysłowe	582
Sekcja D – Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	26
Sekcja E – Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	26
Sekcja F – Budownictwo	1018
Sekcja G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych,	1547
Sekcja H – Transport i gospodarka magazynowa	429
Sekcja i – Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	1074
Sekcja J – Informacja i komunikacja	76
Sekcja K – Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	176
Sekcja L – Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	315
Sekcja M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	335
Sekcja N – Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	200
Sekcja o – Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	44
Sekcja P – Edukacja	178
Sekcja Q – Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	333
Sekcja R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	142
Sekcja S – Pozostała działalność usługowa, Sekcja T – Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	416

Każda gmina znajdująca się w powiecie stara się jak najlepiej wykorzystywać walory gospodarcze, jakie zapewnia im ich położenie.

Gmina Biesiekierz dzięki dużej powierzchni użytków rolnych skupia się głównie na rozwoju rolnictwa, ale ważnymi elementami gospodarki gminnej są też produkcja i usługi.

Gmina Świeszyno, podobnie jak gmina Biesiekierz dzięki dużej powierzchni użytków rolnych skoncentrowana jest na rozwoju rolnictwa – uprawie roślin i hodowli zwierząt.

Gmina Sianów dzięki swemu położeniu przy drodze krajowej nr 6 skupia się na rozwoju handlu i turystyki.

W gminie Manowo dominuje działalność produkcyjna, budownictwo i handel.

Gmina Polanów również skoncentrowana jest na rolnictwie i leśnictwie. w mniejszym stopniu rozwijane są handel i budownictwo.

Gmina Bobolice rozwija się w kierunku działalności usługowej, handlowej, budowlanej oraz wytwórczej.

Gmina Mielno dzięki swemu nadmorskiemu położeniu, bazuje głównie na rozwoju usług turystycznych. Posiada dobrą i różnorodnie rozwiniętą bazę noclegową oraz gastronomiczną. Pozostałe gałęzie gospodarcze rozwijane przez gminę to rolnictwo i rybactwo.

Gmina Będzino to głównie rolnictwo i przetwórstwo, a dzięki położeniu blisko miasta Koszalin rozwijane są tam również zakłady usługowe i produkcyjne.

1.3.2 Rolnictwo i leśnictwo

Dzięki dużej powierzchni użytków rolnych w Powiecie Koszalińskim rolnictwo stanowi ważną część rozwoju gospodarczego regionu. Atutem rolnictwa powiatu jest korzystna na tle kraju struktura obszarowa. Przeważają gospodarstwa małe, mieszczące się w przedziale 1-3 ha.

Dominującą pozycję w produkcji roślinnej zajmuje uprawa zbóż takich jak pszenica, żyto, jęczmień czy pszenżyto oraz uprawa rzepaku. Dzięki znakomitym warunkom oraz wieloletniej tradycji duże znaczenie ma również produkcja ziemniaka. Wśród warzyw najczęściej uprawiane są kapusta głowiasta oraz warzywa korzeniowe: marchew, pietruszka, buraki itp. Wśród zwierząt hodowlanych hoduje się dużo bydła mlecznego oraz bydła mięsnego. Na terenie powiatu znajdują się również gospodarstwa hodujące małe stada owiec, kóz czy koni.

Powiat Koszaliński charakteryzuje się wysoką lesistością oraz wysoką produktywnością lasów. Nadzór nad lasami w Powiecie Koszalińskim pełni sześć nadleśnictw, których zadaniem jest spełnianie funkcji ochronnej, społecznej i produkcyjnej.

Dominującymi gatunkami drzew w lasach znajdujących się na terenie Powiatu Koszalińskiego są sosny, ale w dużych ilościach występują również buki, brzozy, świerki, dęby czy olchy.

1.3.3 Transport

Powiat Koszaliński jest położony (poprzez miasto Koszalin) na skrzyżowaniu ważnych szlaków transportowych. Stanowi ważny punkt zarówno w transporcie międzynarodowym, jak i krajowym. Posiada drogi każdego szczebla tj. zarówno gminne jak i powiatowe, wojewódzkie i krajowe. Z ważniejszych dróg, które przecinają Powiat Koszaliński warto wymienić drogę krajową nr 6 która łączy Szczecin i Gdańsk, drogę krajową nr 11 z Kołobrzegu do Bytomia oraz drogę nr 25 z Bobolic do Oleśnicy. Wymienione wyżej drogi są bardzo ważnymi elementami w ruchu osobowo - towarowym.

Na terenie powiatu znajduje się również dobrze rozwinięta sieć kolejowa. W skład linii kolejowych znajdujących się na terenie powiatu koszalińskiego wchodzi – linia łącząca Stargard – Wejherowo, linia łącząca Goleniów – Koszalin oraz czynna w sezonie letnim linia łącząca Mścice i Mielno.

Rozdział II. Analiza SWOT

Analiza SWOT jest to narzędzie badawcze zwane także narzędziem analizy strategicznej, przy pomocy którego wyznacza się kierunki rozwoju wielu różnych podmiotów. Służy przede wszystkim do zidentyfikowania i sformułowania podstawowych problemów i zagadnień strategicznych.

Nazwa **SWOT** jest akronimem angielskich słów **S**trengths (mocne strony), **W**eaknesses (słabe strony), **O**pportunities (szanse w otoczeniu), **T**hreats (zagrożenia w otoczeniu).

Jest ona efektywną metodą identyfikacji słabych i mocnych stron powiatu oraz badania szans i zagrożeń, jakie stoją przed powiatem. Analiza SWOT zawiera określenie czterech grup czynników:

- „**mocne strony**” – są to uwarunkowania wewnętrzne, które stanowią silne strony powiatu i które należy wykorzystać sprzyjając będą jego rozwojowi (należy utrzymać je, jako mocne strony);
- „**słabe strony**” – są to uwarunkowania wewnętrzne, które stanowią słabe strony powiatu i które niewyeliminowane utrudniać będą jego rozwój (ich oddziaływanie należy minimalizować);
- „**szanse**” – są to uwarunkowania zewnętrzne, które nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności powiatu, ale które mogą być traktowane jako szanse i wykorzystane jako czynniki sprzyjające rozwojowi powiatu;
- „**zagrożenia**” – są to uwarunkowania zewnętrzne, które także nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności powiatu, ale które mogą stanowić zagrożenie dla jego rozwoju (należy unikać ich negatywnego oddziaływania na rozwój powiatu).
- Analiza dotyczy sytuacji, w jakiej obecnie znajduje się powiat oraz pozwala sformułować koncepcję zrównoważonego rozwoju.

Przedstawiona poniżej analiza mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń jest syntezą poszczególnych obszarów życia społeczno - gospodarczego powiatu. Poniższy zbiór informacji o mocnych i słabych stronach powiatu oraz stojących przed nim szansach i zagrożeniach jest uzgodnioną wypadkową wiedzy o stanie i potrzebach powiatu.

Tabela 2 - Analiza SWOT

CZYNNIKI WEWNĘTRZNE		CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE
MOCNE STRONY		SZANSE
POZYTYWNE	<ul style="list-style-type: none"> • Położenie geograficzne • Grunty rolne przydatne do produkcji zdrowej i ekologicznej żywności • Farmy wiatrowe • Atrakcje turystyczne np. Kamienne kręgi, wioski tematyczne (np. zdrowego życia, końca świata,) ogrody tematyczne, trasa pielgrzymkowa, szlaki rowerowe i piesze • Utrwalony wizerunek powiatu jako powiatu nadmorskiego, atrakcyjnego turystycznie • Dobra baza oświatowa • Zasoby przestrzeni i krajobrazu wokół rzek na terenie powiatu • Bogactwo zabytków • Oferty imprez kulturalnych, edukacyjnych, sportowych i rekreacyjnych • Baza kulturalno - edukacyjna (Samorządowe Centrum Kultury w Sarbinowie, Muzeum w Bobolicach, Świetlice wiejskie oraz Ośrodki kultury gminne i miejskie) • Duże obszary leśne • Zasoby przyrody chronionej • Walory krajobrazowe i turystyczne • Korzystne warunki dla rozwoju turystyki w wielu obszarach powiatu • Rezerваты przyrody i obszary chronionego krajobrazu – Natura 2000 • Lesistość wyższa niż średnia krajowa i wojewódzka • Optymalna sieć drogowa na terenie powiatu • Bliskość granicy z Niemcami 	<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost zainteresowania zdrowym trybem życia - turystyką wiejską, turystyką aktywną • Rosnący rynek tradycyjnych produktów lokalnych i regionalnych oraz żywności ekologicznej • Możliwość pozyskiwania środków ze źródeł zewnętrznych • Wzrost zainteresowania energią odnawialną • Trend krajowy w Polsce na rozwój ekonomii społecznej • Większe zapotrzebowanie na usługi turystyki weekendowej • Rosnąca liczba turystów zagranicznych • Uatrakcyjnienie obszarów wiejskich poprzez poprawę estetyki i infrastruktury • Otwarte rynki pracy w Unii Europejskiej • Wzrost znaczenia organizacji pozarządowych na rzecz pomocy dzieciom i młodzieży oraz osobom starszym • Dobre regulacje prawne na poziomie Państwa pozwalające na prowadzenie skutecznej polityki społecznej w samorządach • Tendencja wzrostowa w rozwoju branży turystycznej

	SLABE STRONY	ZAGROZENIA
NEGATYWNE	<ul style="list-style-type: none"> • Odsetek osób długotrwale bezrobotnych • Rosnące rozwarstwienie społeczne • Niedostateczna infrastruktura społeczno - kulturalna • Słaba tożsamość lokalna społeczności • Niewystarczające zasoby budownictwa socjalnego • Baza turystyczna w gminach wiejskich • Niedostateczna dostępność do infrastruktury społecznej, zwłaszcza na obszarach wiejskich • Społeczny pesymizm i postawy roszczeniowe • Duże społeczne skutki emigracji zarobkowej • Słaby dostęp do Internetu zwłaszcza na terenach wiejskich • Kierunki kształcenia w szkołach zawodowych niedopasowane do potrzeb rynku pracy powiatu • Ucieczka wykwalifikowanych kadr za granicę i dużych aglomeracji miejskich • Brak konsekwencji w zarządzaniu państwem • Brak motywacji społeczeństwa do aktywnego działania • Utrudnienia proceduralne przy pozyskiwaniu środków finansowych z zewnątrz na budowę infrastruktury 	<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost patologii na terenie kraju • Wtórny analfabetyzm w skali makro • Wzrost bezrobocia • Wzrost przemocy w rodzinie • Ucieczka wykwalifikowanych kadr za granicę • Brak motywacji społeczeństwa do aktywnego działania • Nieskuteczne uregulowania prawne dotyczące skutecznej walki z bezrobociem • Utrudnienia proceduralne przy pozyskiwaniu środków finansowych z zewnątrz na budowę infrastruktury • brak strategii promocji powiatu

Zbiór zebranych zagadnień w podziale na czynniki zewnętrzne i wewnętrzne stanowią punkt wyjścia do sformułowania założeń strategicznych oraz hierarchii celów i działań wdrażanych przez powiat w planowanym okresie.

Rozdział III. Wizje rozwoju Powiatu

Wizja rozwoju Powiatu stanowi obraz pożądanego stanu, jaki społeczność lokalna chciałaby osiągnąć pod koniec realizacji i wdrażania strategii rozwoju. Wskazuje kierunek działania i pozwala na kreowanie jasnych celów umożliwiających osiągnięcie zakładanego stanu. Wizja Powiatu Koszalińskiego do roku 2020 została sformułowana w następujący sposób:

POWIAT KOSZALIŃSKI w 2020 ROKU TO MIEJSCE PRZYJAZNE MIESZKAŃCOM, KTÓRE STWARZA WARUNKI DO ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU, SPRZYJAJĄC REALIZACJI INICJATYW OBYWATELSKICH, JAK RÓWNIEŻ JEST TO MIEJSCE ATRAKCYJNE TURYSTYCZNIE

Powiat Koszaliński w 2020 roku będzie obszarem:

- spójnym terytorialnie,
- z rozwiniętą gospodarką lokalną, biorąc pod uwagę małe i średnie przedsiębiorstwa,
- z rozwiniętą ofertą i bazą infrastrukturalną atrakcyjną dla przemysłu i dużych przedsiębiorstw,
- z silnie rozwiniętą ofertą turystyczną,
- przyjaznym mieszkańcom oraz inwestorom,
- sprzyjającym rozwojowi aktywności lokalnej,
- sprzyjającym rozwojowi przedsiębiorczości i kultury,
- zintegrowanym społecznie w małych społecznościach lokalnych (sołectwa) jak i w integracji ponadregionalnej,
- bezpiecznym oraz dobrze rządzonym,
- ze sprawną, pomocną i otwartą na współpracę administracją publiczną,
- bogatym w oferty edukacyjne;

Mając na względzie dobro wspólnoty samorządowej Powiatu Koszalińskiego, sformułowano misję regionu w sposób następujący:

POWIAT KOSZALIŃSKI ZAPEWNIĄ KOMFORT ŻYCIA I BEZPIECZEŃSTWO, SPRZYJA ROZWOJOWI OSOBISTEMU JAK I ROZWOJOWI POSZCZEGÓLNYCH PODMIOTÓW PUBLICZNYCH I ORGANIZACJI.

Sformułowana w ten sposób misja powiatu koszalińskiego zwraca uwagę na wartości, jakimi powinni kierować się jego mieszkańcy oraz władze samorządowe. Kluczowymi wartościami obok przedsiębiorczości i aktywności obywatelskiej jest zaufanie społeczne i nastawienie na współpracę. Współpraca powiatu koszalińskiego w zakresie wspierania inicjatyw społeczności lokalnej zaspakaja nie tylko jej potrzeby, ale jest nieodłącznym elementem budowania zaufania i kapitału społecznego w Powiecie.

Rozdział IV. Cele strategiczne operacyjne i zadania strategiczne.

Strategia opiera się na podziale na cele strategiczne i operacyjne, do których przyporządkowano propozycje zadań strategicznych. Realizacja proponowanych zadań przełożyć się ma na osiągnięcie poszczególnych celów. Wyznaczone cele traktują rozwój powiatu uwzględniając zadania przypisane mu ustawowo. Znaczna część wyznaczonych celów powiela się z obowiązującą w latach 2011-2015 Strategią Rozwoju Powiatu Koszalińskiego. Dlatego też przedstawione poniżej cele będą ich kontynuacją przy zmianie ich sformułowania ze względu na konieczność dostosowania do aktualnych potrzeb.

CEL STRATEGICZNY: POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW POWIATU KOSZALIŃSKIEGO

4.1. Obszar - SPOŁECZNOŚĆ

4.1.1. Cel Operacyjny: Wzrost jakości kapitału ludzkiego

4.1.2. Cel Operacyjny: Wzrost jakości kapitału społecznego

4.2. Obszar - INFRASTRUKTURA

4.2.1. Cel operacyjny: poprawa dostępu do infrastruktury drogowej

4.2.2. Cel operacyjny: poprawa dostępu do infrastruktury turystycznej

4.2.3. Cel operacyjny: poprawa dostępu do infrastruktury publicznej

4.3. Obszar GOSPODARKA, TURYSTYKA, PROMOCJA REGIONU

4.3.1. Cel operacyjny: przeciwdziałanie bezrobociu, dostosowanie edukacji do potrzeb rynku pracy

4.3.2. Cel operacyjny: Wspieranie lokalnej przedsiębiorczości

4.3.3. Cel operacyjny: Wspieranie działalności pozarolniczej

4.3.4. Cel operacyjny: Wzrost konkurencyjności

4.4. Obszar - OCHRONA ŚRODOWISKA

4.4.1. Cel operacyjny: Edukacja ekologiczna

4.4.2. Cel operacyjny: Wzrost bezpieczeństwa ekologicznego powiatu

4.4.3. Cel operacyjny: Ochrona i poprawa stanu środowiska naturalnego

4.1. Obszar - SPOŁECZNOŚĆ

Do podstawowych czynników mających wpływ na budowę konkurencyjności regionu należy zaliczyć kapitał ludzki i kapitał społeczny. Są to czynniki, których wystąpienie daje bardzo duże gwarancje pomyślnego tempa rozwoju regionu.

4.1.1. Cel Operacyjny: Wzrost jakości kapitału ludzkiego

Kierunki działania:

- ograniczenie bezrobocia oraz łagodzenie jego negatywnych skutków,
- wspieranie lokalnego rynku pracy,
- realizacja projektów, mających na celu aktywizację młodzieży i dorosłych, zagrożonych wykluczeniem społecznym (w tym zwłaszcza dziedziczenia bezrobocia, roszczeniowych i biernych postaw społecznych),
- realizacja projektów, mających na celu aktywizację zawodową i społeczną osób bezrobotnych, m. in. z wykorzystaniem modelu spółdzielni socjalnych, przy wsparciu organizacji pozarządowych, działających na terenie powiatu,
- wdrażanie przedsięwzięć, mających na celu aktywizację zawodową i społeczną osób na obszarach wiejskich, w szczególności poprzez wspieranie i promocję rozwoju usług agroturystycznych, rozwoju rzemiosła, przemysłów kreatywnych na terenach wiejskich (potrawy regionalne, sztuki wizualne, muzyka, rzeźba, gromadzenie legend, przypowieści),
- budowa systemu doradztwa edukacyjno-zawodowego poprzez działalność PUP, jak również wdrażanie projektów indywidualnych dla potrzeb mieszkańców powiatu,
- realizacja projektów edukacyjnych, mających na celu rozwój kompetencji kluczowych i kompetencji zawodowych na potrzeby lokalnego rynku pracy, rozwoju technik OZE oraz usług turystycznych (przede wszystkim w zakresie obsługi turystyki) i innych pojawiających się branż rozwojowych, w tym zwłaszcza poprzez rozwój oferty edukacyjnej,
- realizacja projektów edukacyjnych w tym edukacji ekologicznej,
- realizacja projektów na rzecz uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych ze szczególnym uwzględnieniem wychowanków SOSW w Warninie oraz OREW w Bobolicach,
- inicjowanie i wspieranie edukacji kulturalnej i artystycznej ,
- wdrażanie projektów kulturalno-edukacyjnych, realizowanych na terenie powiatu i województwa, mających na celu prezentację walorów środowiska naturalnego i kulturowego powiatu (w tym ostatnim przypadku zwłaszcza w odniesieniu do wielokulturowości i silnego poczucia tożsamości lokalnej),
- działania mające na celu integrację społeczności lokalnej wykluczonej, objętej wykluczeniem przestrzennym, ekonomicznym, społeczno-mentalnym

i kompetencyjnym ze szczególnym uwzględnieniem osób z miejscowości pozbawionych bezpośredniego dostępu do kultury, instytucji kultury,

- tworzenie spójnej, wspólnej oferty kulturalnej na terenie powiatu (w tym oferty dedykowanej osobom niepełnosprawnym, starszym, rodzinom wielodzietnym)
- doskonalenie umiejętności i kompetencji kadr administracji publicznej,
- rozwój kadr nowoczesnej edukacji,
- wyrównywanie szans życiowych osobom niepełnosprawnym,
- rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych,
- zapewnienie optymalnych warunków pobytu w jednostkach organizacyjnych powiatu,
- wdrażanie projektów na rzecz ochrony zdrowia i aktywizacji osób starszych,
- wdrażanie projektów, mających na celu poprawę kompetencji i tym samym skuteczności działań służb socjalnych i służb zatrudnienia, w tym gminnych ośrodków pomocy społecznej, PCPR, PUP, organizacji pozarządowych, kościołów i związków wyznaniowych oraz przedsięwzięcia mające na celu koordynację i współpracę działań między tymi instytucjami,
- realizacja projektów, mających na celu dalszy rozwój organizacji pozarządowych, w tym podnoszenie kompetencji w zakresie planowania, zarządzania projektami, myślenia strategicznego, fundraisingu (poszukiwania środków na realizację własnych działań),
- promocja działalności organizacji pozarządowych,
- kreowanie inicjatyw stwarzających warunki do powstawania nowych organizacji pozarządowych oraz zwiększających udział i znaczenie inicjatyw lokalnych, podejmowanych na obszarach wiejskich powiatu,
- realizacja projektów, mających na celu rozwój wolontariatu w zakresie działań społeczno-edukacyjno-kulturalnych, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży i osób starszych,
- realizacja przedsięwzięć, polegających na wzmacnianiu aktywności społecznej, w szczególności na obszarach wiejskich(osób niepełnosprawnych i starszych),
- wspieranie działań mających charakter ochrony życia, zdrowia i bezpieczeństwa społecznego (ppoż, pierwsza pomoc, bezpieczeństwo w ruchu drogowym itp.),
- działania mające na celu promocję zdrowia,
- wspieranie inicjatyw mających charakter rekreacyjno-sportowy, poprzez realizację zadań z dziedziny sportu i zdrowia;

4.1.2. Cel Operacyjny: Wzrost jakości kapitału społecznego

Kierunki działania:

- dbałość o bezpieczeństwo,
- prowadzenie działań zmierzających do prawidłowości funkcjonowania rodzin,
- przestrzeń społeczna otwarta na potrzeby osób starszych,
- zmniejszenie marginalizacji społecznej mieszkańców oraz łagodzenie jej negatywnych skutków,
- tworzenie osobom niepełnosprawnym optymalnych warunków funkcjonowania społecznego,
- zapewnienie standardu usług świadczonych przez powiatowe jednostki organizacyjne pomocy społecznej,
- zbudowanie zintegrowanego systemu profilaktyki i rozwiązywanie problemów społecznych w powiecie,
- współpraca z samorządami oraz promowanie skutecznych rozwiązań w zakresie polityki społecznej,
- doskonalenie systemu pomocy dziecku i rodzinie,
- wzrost bezpieczeństwa w miejscach publicznych i miejscu zamieszkania,
- wsparcie i profilaktyka zdrowia psychicznego,
- zwiększenie efektywności wykorzystania potencjału kulturowego powiatu oraz rozwój działalności kulturalnej i rekreacyjno-sportowej,
- pobudzanie społecznych inicjatyw lokalnych,
- promocja powiatu poprzez zaangażowanie w rozwój kultury i sportu,
- tworzenie płaszczyzn współpracy międzynarodowej w różnych dziedzinach życia społecznego i gospodarczego na poziomie powiatu z udziałem gmin,
- rozszerzanie i modernizacja zaplecza infrastrukturalnego instytucji i organizacji pomocy społecznej i ochrony zdrowia,
- wdrażanie przedsięwzięć, których efektem jest poprawa dostępu do specjalistycznej opieki zdrowotnej dla mieszkańców Powiatu, w tym mające na celu zwalczanie chorób cywilizacyjnych,
- wdrażanie projektów ochrony zdrowia mających charakter profilaktyczny,
- wspieranie działań mających na celu wzrost integracji społecznej poprzez wspieranie kultury,
- prowadzenie akcji promocyjno-marketingowych powiatu, ze szczególnym uwzględnieniem przewagi w zakresie warunków do rozwoju turystyki,
- włączenie zainteresowanych organizacji pozarządowych i innych podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego do realizacji programów służących aktywizacji społecznej na potrzeby społeczności lokalnej,
- zwiększanie potencjału edukacyjno-animacyjnego dotyczącego kultury,
- inicjowanie przedsięwzięć z zakresu kultury i edukacji mających charakter ponadregionalny,

- ciągle udoskonalanie, jakości świadczonych usług oraz ich maksymalna standaryzacja;

Tabela 3 - Wskaźniki realizacji celów strategicznych w Obszarze - Społeczność

obszar	cel operacyjny	wskaźniki
IV.1. Obszar - SPOŁECZNOŚĆ	IV.1.1. Cel Operacyjny: Wzrost jakości kapitału ludzkiego IV.1.2. Cel Operacyjny: Wzrost jakości kapitału społecznego	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zmodernizowanych obiektów infrastruktury społecznej dostępnych dla osób niepełnosprawnych • liczba nowopowstałych miejsc integracji społecznej • liczba osób objęta pomocą instytucji wspierających rodziny i osoby niepełnosprawne • liczba oddziałów klas profilowanych dla potrzeb rynku pracy • % osób angażujących się w wolontariat i działalność publiczną • % osób / dzieci wspartych programami edukacyjnymi ze szczególnym uwzględnieniem osób z wkluczeniami społecznymi angażujących się w wolontariat i działalność publiczną • % osób / biorących czynny udział w szkoleniach spotkaniach , działalności kulturalno- edukacyjnej powiatu

4.2. Obszar - INFRASTRUKTURA

4.2.1. Cel operacyjny: poprawa dostępu do infrastruktury drogowej

Kierunki działania:

- rozbudowa, przebudowa i ułatwienie dostępu do budynków użyteczności publicznej.
- modernizacja dróg powiatowych, w tym poprawa stanu nawierzchni oraz tworzenie warunków do wspólnego użytkowania pasa drogowego przez różnych użytkowników (tworzenie ciągów pieszo-rowerowych przy jezdniach),
- współpraca na rzecz rozwoju infrastruktury drogowej i mostowej z organizacjami działającymi w obszarze drogowictwa,
- poszukiwanie i wdrażanie nowych technologii remontów i inwestycji drogowych,
- tworzenie ciągów pieszo-rowerowych na terenie powiatu, mających charakter turystyczno-rekreacyjny, w tym w szczególności powiązanie istniejących szlaków turystycznych z istniejącymi sieciami na terenie Województwa Zachodniopomorskiego;

4.2.2 Cel operacyjny: poprawa dostępu do infrastruktury turystycznej

Kierunki działania:

- rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej,
- budowa i rozwój infrastruktury społecznej, służącej działalności edukacyjno-kulturalnej,
- wyznaczenie szlaków wędrówek pieszych i rowerowych łączących interesujące miejsca w powiecie,
- wspieranie transgranicznej infrastruktury turystycznej, w szczególności turystyki wodnej i rowerowej, jak również sieci szlaków pieszych i konnych,
- działania inwestycyjne na rzecz dalszego poszerzania oferty turystycznej i stworzenia nowych atrakcji turystycznych, w szczególności zmierzające do podniesienia jakości istniejącej infrastruktury turystycznej (turystyka rowerowa, wodna, konna i kulturalna, systemy drogowskazów, tablic informacyjnych, itd.),

4.2.3. Cel operacyjny: poprawa dostępu do infrastruktury publicznej

Kierunki działania:

- inicjowanie i wspieranie działań na rzecz rewitalizacji obiektów zabytkowych i ochrony dóbr kultury na terenie powiatu,
- poprawa i rozwój usług publicznych,
- poprawa dostępności i jakości e-usług poprzez zwiększenie katalogu i zakresu e-usług w powiecie koszalińskim,
- zwiększenie dostępności usług publicznych na terenie powiatu poprzez likwidację obszarów wykluczenia komunikacyjnego,
- podnoszenie standardów funkcjonowania infrastruktury społecznej oraz działania na rzecz ochrony zdrowia i bezpieczeństwa publicznego,
- wspieranie działań zmierzających do rozwoju systemu szerokopasmowego dostępu do Internetu i zmniejszających różnic w tym dostępie, które istnieją między miastami a obszarami wiejskimi
- rozbudowa, modernizacja obiektów użyteczności publicznej dostosowując do potrzeb osób niepełnosprawnych,
- wyposażenie obiektów DPS w niezbędny sprzęt ułatwiający bieżące funkcjonowanie ośrodka i mieszkańców oraz poprawiających komfort życia osób tam przebywających,
- dostosowanie obiektów dziennej opieki społecznej do wymagań uregulowanych w odrębnych przepisach stanowiących podstawę funkcjonowania poszczególnych ośrodków,
- działania wspierające inwestycje we wspólną, niezbędną infrastrukturę otoczenia biznesu na terenie powiatu,

- doposażenie placówek edukacyjnych w sprzęt oraz pomoce dydaktyczne niezbędne do kształcenia kompetencji kluczowych oraz urozmaicenie oferty edukacyjnej,
- wdrażanie niskoemisyjnych i energooszczędnych technologii w obiektach użyteczności publicznej;

Tabela 4 - Wskaźniki realizacji celów strategicznych w Obszarze - Infrastruktura

obszar	cel operacyjny	wskaźniki
4.2. Obszar - INFRASTRUKTURA	4.2.1. Cel operacyjny: poprawa dostępu do infrastruktury drogowej 4.2.2 Cel operacyjny: poprawa dostępu do infrastruktury Infrastruktury turystycznej 4.2.3. Cel operacyjny: poprawa dostępu do infrastruktury Infrastruktury publicznej	<ul style="list-style-type: none"> • długość nowych szlaków komunikacyjnych • % zmodernizowanych dróg i szlaków komunikacyjnych • liczba km nowopowstałych szlaków komunikacyjnych oraz zmodernizowanych • % osób posiadających dostęp do internetu • % osób korzystających z e-usług • % obiektów infrastruktury społecznej dostosowanych dla osób niepełnosprawnych • liczba zmodernizowanych obiektów sportowych • liczba zmodernizowanych obiektów użyteczności publicznej pod względem energooszczędności

4.3. Obszar – GOSPODARKA, TURYSTYKA, PROMOCJA REGIONU

4.3.1. Cel operacyjny: przeciwdziałanie bezrobociu, dostosowanie edukacji do potrzeb rynku pracy

Kierunki działania:

- działania w kierunku zwiększenia dostępu do zatrudnienia i promocji aktywnych form walki z bezrobociem,
- rozwój i podwyższenie jakości usług instytucji rynku pracy,
- integracja instytucji działających na lokalnym rynku pracy,
- rozwój wykształcenia i kompetencji, zgodnie z potrzebami lokalnego rynku pracy
- zwiększanie ofert edukacji, dostosowanej do lokalnego rynku pracy, w tym szczególnie na terenach wiejskich,
- aktywizacja zawodowa osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy, w tym osób wychowujących dzieci, niepełnosprawnych, absolwentów i osób w wieku 50+,

- wspieranie osób podejmujących własną działalność gospodarczą, ze szczególnym uwzględnieniem wsparcia sektorów innowacyjnych oraz działalności przyczyniającej się do tworzenia miejsc pracy na obszarach wiejskich,
- wspieranie zatrudnienia osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, integracja;

4.3.2. Cel operacyjny: Wspieranie lokalnej przedsiębiorczość

Kierunki działania:

- realizacja projektów, działań, których efektem będzie zwiększenie liczby oraz rozwój mikro, małych i średnich przedsiębiorstw (doradztwo w zakresie start-up, szkolenia i wsparcie w zakresie zakładania i prowadzenia firm – ABC przedsiębiorczości),
- promowanie działalności gospodarczej zgodnej z uwarunkowaniami naturalnymi powiatu,
- inicjowanie współpracy przedsiębiorców, w tym także tworzenie wspólnych ofert gospodarczych,
- inicjowanie, współorganizowanie, wspieranie specjalistycznych, dostosowanych do zapotrzebowania szkoleń dla przedsiębiorców,
- inicjowanie współpracy między powiatem, gminami, a przedsiębiorstwami (koordynacja działań publicznych i prywatnych, diagnozowanie bieżących problemów oraz sposobów ich rozwiązywania);

4.3.3. Cel operacyjny: Wspieranie działalności pozarolniczej

Kierunki działania:

- wspieranie pozarolniczych funkcji obszarów wiejskich,
- wspieranie rozwoju infrastruktury okołoturystycznej (miejsca tematyczne),
- promowanie obszarów o potencjale turystycznym,
- promowanie lokalnych produktów poprzez instytucje kultury,
- wspieranie rozwoju turystyki kulturowej oraz tworzenie nowych produktów;

4.3.4. Cel operacyjny: Wzrost konkurencyjności

Kierunki działania:

- realizacja projektów, działań mających na celu skuteczną promocję lokalnej gospodarki (w tym między innymi udział w targach, wystawach)
- dalsza współpraca z Powiatem Limanowskim, wymiana dóbr kulturalnych, edukacyjnych itp.

- kreowanie inicjatyw stwarzających warunki do powstawania nowych organizacji pozarządowych oraz zwiększających udział i znaczenie inicjatyw lokalnych, podejmowanych na obszarach wiejskich powiatu,
- promocja działalności organizacji pozarządowych,
- włączenie zainteresowanych organizacji pozarządowych i innych podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego do realizacji zadań powiatu,
- wykorzystanie dziedzictwa kulturowego powiatu do zwiększania atrakcyjności turystycznej regionu,
- wspieranie działań na rzecz wzmocnienia tożsamości lokalnej,
- wdrażanie aktywnej komunikacji pomiędzy zarządzającymi a społecznością lokalną,
- organizowanie lub koordynowanie działań, wydarzeń promujących lokalne dziedzictwo (konkursy, wystawy, foldery, imprezy cykliczne),
- inicjowanie i wspieranie współpracy między JST w powiecie
- tworzenie wspólnej oferty z JST zlokalizowanymi na obszarze powiatu
- stworzenie rozpoznawalnej jednolitej marki (logo powiatu, oferta kulturalna, turystyczna);

Tabela 5 - Wskaźniki realizacji celów strategicznych w Obszarze - Gospodarka

obszar	cel operacyjny	wskaźniki
4.3. Obszar GOSPODARKA, TURYSTYKA, PROMOCJA REGIONU	<p>4.3.1. Cel operacyjny: przeciwdziałanie bezrobociu, dostosowanie edukacji do potrzeb rynku pracy</p> <p>4.3.2. Cel operacyjny: Wspieranie lokalnej przedsiębiorczości</p> <p>4.3.3. Cel operacyjny: Wspieranie działalności pozarolniczej</p> <p>4.3.4. Cel operacyjny: Wzrost konkurencyjności</p> <p>4.2.3. Cel operacyjny: poprawa dostępu do infrastruktury publicznej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba szkoleń dla przedsiębiorców • liczba wspólnych ofert promocyjnych tworzonych przez lokalny biznes we współpracy z samorządami • liczba kampanii promocyjnych na temat oferty turystycznej powiatu • liczba publikacji dotyczących walorów, zasobów turystycznych powiatu • liczba działań przeprowadzonych w ramach promocji (ilość oraz ich zasięg) • nowoutworzona infrastruktura okołoturystyczna (km szlaków, wiat, miejsc na pikniki itp.) • liczba działań wspierających zidentyfikowanie lokalnego produktu (liczba konkursów, spotkań, imprez okolicznościowych)

4. Obszar - OCHRONA ŚRODOWISKA

4.4.1. Cel operacyjny: Edukacja ekologiczna

Kierunki działania:

- działania prowadzące do wzrostu świadomości ekologicznej mieszkańców powiatu oraz wzmocnienie systemu zarządzania ochroną środowiska,
- pogłębianie i udostępnianie wiedzy o zasobach przyrodniczych,
- promowanie i inicjowanie działań na rzecz tworzenia obudowy biologicznej brzegów (zadrzewienie, zalesienie),
- inicjowanie działań informacyjno- edukacyjnych z zakresu odnawialnych źródeł energii i energooszczędnego budownictwa,
- zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców,
- organizowanie zajęć edukacji ekologicznej dla najmłodszych mieszkańców powiatu;

4.4.2. Cel operacyjny: Wzrost bezpieczeństwa ekologicznego powiatu

Kierunki działania:

- regulacja gospodarki odpadami na terenie powiatu,
- usunięcie wyrobów zawierających azbest z obszaru powiatu,
- wykorzystanie potencjału ekologicznego w celach prorozwojowych,
- stworzenie systemu gospodarki odpadami zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju,
- wspieranie, doskonalenie systemu wczesnego ostrzegania przed zagrożeniami naturalnymi,
- zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii;

4.4.3. Cel operacyjny: Ochrona i poprawa stanu środowiska naturalnego

Kierunki działania:

- współpraca lokalnych podmiotów w dziedzinie ochrony środowiska,
- poprawa jakości środowiska i ochrona najcenniejszych przyrodniczo obszarów,
- ochrona i racjonalizacja wykorzystania zasobów przyrodniczych,

- wdrożenie zasad turystyki zrównoważonej na obszarach chronionych,
- zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii,
- zapewnienie dobrej jakości wód użytkowych i racjonalne ich wykorzystanie
- działania zmierzające do likwidacji niekontrolowanych źródeł emisji do powietrza, wody i gleby,
- działania zmierzające do wyeliminowania praktyki nielegalnego składowania odpadów;

Tabela 6 - Wskaźniki realizacji celów strategicznych w Obszarze – Ochrona Środowiska

obszar	cel operacyjny	wskaźniki
44. Obszar - OCHRONA ŚRODOWISKA	4.4.1. Cel operacyjny: Edukacja ekologiczna 4.4.2. Cel operacyjny: Wzrost bezpieczeństwa ekologicznego powiatu 4.4.3. Cel operacyjny: Ochrona i poprawa stanu środowiska naturalnego	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zlikwidowanych dzikich składowisk • zasięg działań informacyjno-edukacyjnych z zakresu OZE i energooszczędnego budownictwa (liczba uczestników programów, akcji) • liczba cyklicznych imprez promujących zdrowy styl życia • liczba projektów z zakresu ochrony dziedzictwa przyrodniczego i racjonalnego wykorzystania zasobów przyrodniczych • liczba uczestników zajęć edukacyjnych • wielkość nakładów finansowych poniesionych na realizację zadań z zakresu poprawy jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego • wielkość środków finansowych uzyskanych na bezpieczne usuwanie wyrobów zawierających azbest z obszaru powiatu • liczba gospodarstw domowych podłączonych do sieci gazowniczej, oraz wdrażających nowe technologie grzewcze • liczba gospodarstw rolnych działających w oparciu o nowoczesne formy rolnictwa oraz nowe technologie

Podsumowując, proponowane kierunki działań dla poszczególnych Obszarów powinny być realizowane przez konkretne przedsięwzięcia i projekty, współfinansowane ze środków UE na okres 2014-2020 oraz w oparciu o współpracę władz samorządowych powiatu i gmin m.in. z przedsiębiorcami, organizacjami pozarządowymi, oraz władzami samorządowymi województwa. Kierunki działania realizowane winny być również poprzez wdrażanie zintegrowanych projektów władz samorządowych powiatu, gmin, jednostek im podległych (instytucji pomocy społecznej, PUP, szkół) oraz organizacji pozarządowych (w tym LGD) oraz kościołów

i związków wyznaniowych z wykorzystaniem środków własnych, jak również wykorzystaniem patronatów finansowych lokalnych i regionalnych firm.

V. Zgodność z dokumentami strategicznymi.

W przypadku opracowywania dokumentów strategicznych należy uwzględnić potrzeby lokalnej społeczności, ale muszą one być zgodne z dokumentami wyższego rzędu. Proponowane cele i kierunki działania powiatu koszalińskiego pozostają w zgodzie z dokumentami strategicznymi na poziomie województwa, kraju i Unii Europejskiej.

Tabela 7. Akty prawne oraz dokumenty strategiczno – planistyczne odnoszące się do Rozwoju Społeczno - Gospodarczego – obecnie obowiązujące w Polsce

	Ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U. z 2015 poz. 584)
1.	Ustawa reguluje podejmowanie, wykonywanie i zakończenie działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz zadania organów administracji publicznej w tym zakresie.
	Narodowa Strategia Integracji Społecznej
2.	Celem prac nad Narodową Strategią Integracji Społecznej jest pomoc w procesie włączania się Polski w realizację drugiego z celów Strategii Lizbońskiej UE stawiającego na modernizację europejskiego modelu socjalnego, inwestowanie w ludzi oraz zwalczanie wykluczenia społecznego.
	Narodowa Strategia Spójności
3.	Celem strategicznym NSS jest tworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności gospodarki polskiej opartej na wiedzy i przedsiębiorczości, zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz wzrost poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej.
	Strategia Rozwoju Kraju 2020
4.	Strategia Rozwoju Kraju jest elementem nowego systemu zarządzania rozwojem kraju, którego fundamenty zostały określone w znowelizowanej ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712, z późn. zm.) oraz w przyjętym przez Radę Ministrów 27 kwietnia 2009 r. dokumencie Założenia systemu zarządzania rozwojem Polski. jest nadrzędnym, wieloletnim dokumentem strategicznym Rozwoju Społeczno - Gospodarczego kraju.
	Narodowa Strategia Rozwoju Kultury na lata 2004 – 2020
5.	W dokumencie rozwój dziedzictwa kulturowego, zwłaszcza w ujęciu regionalnym i lokalnym potraktowano jako atut wzmacniający atrakcyjność turystyczną, a tym samym jako impuls do wzrostu gospodarczego i zwiększenia liczby miejsc pracy.
	Europa 2020
6.	Europa 2020 to unijna strategia wzrostu na najbliższe dziesięciolecie. W zmieniającym się świecie UE potrzebna jest inteligentna i zrównoważona gospodarka sprzyjająca włączeniu społecznemu. Równoległa praca nad tymi trzema priorytetami powinna pomóc UE i państwom członkowskim w uzyskaniu wzrostu zatrudnienia oraz zwiększeniu produktywności

	<p>i spójności społecznej. Unia wyznaczyła sobie konkretny plan obejmujący pięć celów – w zakresie zatrudnienia, innowacji, edukacji, włączenia społecznego oraz zmian klimatu/energii – które należy osiągnąć do 2020 r. w każdym z tych obszarów wszystkie państwa członkowskie wyznaczyły z kolei własne cele krajowe. Konkretnie działania na poziomie zarówno unijnym, jak i krajowym wzmacniają realizację strategii..</p>
--	--

Tabela 8. Dokumenty strategiczno – planistyczne obowiązujące w województwie zachodniopomorskim.

1.	STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO DO ROKU 2020
	<p>Strategia rozwoju województwa jest najważniejszym dokumentem przygotowywanym przez samorząd województwa, określającym cele i priorytety polityki rozwoju, prowadzonej na terenie regionu.</p> <p>Strategia jest narzędziem wspierania pozytywnych zmian w regionie i reagowania na zmiany pojawiające się w otoczeniu. Ma ambicję wspomagać wszystkich aktorów regionalnych w odnalezieniu się w tej dynamicznej sytuacji. Cele strategiczne oraz cele pośrednie i operacyjne zawarte w Strategii korespondują z kluczowymi problemami rozwoju regionu.</p>
2.	Strategia Województwa Zachodniopomorskiego w Zakresie Polityki Społecznej
	<p>Celem strategii wojewódzkiej w zakresie polityki społecznej jest zaplanowanie i realizowanie w praktyce wyznaczonych założeń rozwiązywania ważnych problemów społecznych w regionie. Należy to rozumieć jako cele strategiczne i operacyjne oraz praktyczne działania, zmierzające do osiągnięcia misji Samorządu Województwa Zachodniopomorskiego w dziedzinie polityki społecznej.</p>
3.	Lokalna Strategia Rozwoju
	<p>LSR ma na celu aktywizację obszarów wiejskich Pomorza Środkowego i uruchomienie potencjału ludzkiego do wspólnego przeprowadzenia zmian prorozwojowych, w niej zaproponowanych. Są to kluczowe dokumenty, na podstawie których będzie udzielane wsparcie na konkretne inwestycje i projekty ze środków PO Rybactwo i Morze i PROW na lata 2014-2020.</p>
4.	Wojewódzki Program Działań Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych
	<p>Wojewódzki program działań na rzecz osób niepełnosprawnych stanowi integralną część Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020 i jest spójny ze Strategią Województwa Zachodniopomorskiego w Zakresie Polityki Społecznej</p>

5.	Program Ochrony Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2012-2015 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2016-2019
	Nadrzędnym celem polityki ekologicznej państwa jest tworzenie podstaw do zrównoważonego rozwoju społeczno - gospodarczego oraz zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego kraju. Realizacja tego celu osiągnięta będzie poprzez niezbędne działania organizacyjne, inwestycyjne (w tym wdrażanie postanowień Traktatu Akcesyjnego), tworzenie regulacji dotyczących zakresu korzystania ze środowiska i reglamentowania poziomu jego wykorzystania.
6.	Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2012-2017 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2018-2023
	Głównym celem „Planu” jest określenie zakresu zadań koniecznych do zapewnienia zintegrowanej gospodarki odpadami na terenie województwa, w sposób zapewniający ochronę środowiska, z uwzględnieniem obecnych i przyszłych możliwości technicznych, organizacyjnych oraz uwarunkowań ekonomicznych, jak również z uwzględnieniem poziomu technicznego istniejącej infrastruktury.

Tabela 9. Dokumenty strategiczno – planistyczne obowiązujące w powiecie koszalińskim

1.	Plan Gospodarki Odpadami dla Powiatu Koszalińskiego na lata 2009 – 2012 z perspektywą na lata 2013 – 2018
	Celem strategicznym w gospodarce odpadami przyjętym w powiecie koszalińskim jest minimalizowanie ilości wytwarzanych i składowanych odpadów i ich oddziaływania na środowisko oraz wdrożenie nowoczesnych systemów ich odzysku i unieszkodliwiania.
2.	Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Koszalińskiego na lata 2012– 2015 z perspektywą do roku 2019
	Programu ochrony środowiska prezentuje aktualne problemy, związane z ochroną środowiska oraz kształtowaniem środowiska przyrodniczego. Zagadnienia z zakresu ochrony środowiska obejmują przede wszystkim ochronę powietrza, wód, powierzchni ziemi, zasobów przyrodniczych, środowiska akustycznego oraz ochronę przed promieniowaniem elektromagnetycznym. Jest instrumentem realizacji Polityki ekologicznej Państwa
3.	Powiatowy Program działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2016 - 2024
	Celem strategicznym programu jest stworzenie osobom niepełnosprawnym optymalnych warunków funkcjonowania społecznego. Tworzenie kompleksowego wsparcia osób niepełnosprawnych poprzez wdrażanie rozwiązań, które umożliwią tym osobom samodzielne i niezależne funkcjonowanie w społeczeństwie.
4.	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Koszalińskim w latach 2016-2024
	Strategia wskazuje priorytety i wspólny kierunek działań dla wszystkich podmiotów (samorządów terytorialnych, instytucji, placówek, organizacji pozarządowych i innych partnerów społecznych) działających w obszarze polityki społecznej. w Strategii uwzględniono stopień rozwoju społeczno-gospodarczego powiatu, zwłaszcza w kontekście możliwości wykorzystania

	społecznego potencjału. Celem określenia właściwych celów i kierunków działań podjęto społeczną dyskusję nad kondycją i wizją rozwoju powiatu w zakresie potrzeb społecznych
5.	Powiatowy Program zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego
	Głównym celem Programu jest poprawa stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie powiatu koszalińskiego, ograniczenie przestępczości, zmniejszenie strachu przed staniem się ofiarą przestępstwa oraz stworzenie "bezpiecznego powiatu" - pozwalającego spokojnie żyć i pracować.
6.	Powiatowy Program Ochrony Zabytków do 2020
	Nadrzędnym celem programu jest zahamowanie degradacji i zachowanie wartościowych zasobów dziedzictwa kulturowego oraz wykorzystanie tych zasobów na potrzeby kształtowania atrakcyjnego wizerunku powiatu koszalińskiego.
7.	Program współpracy Powiatu Koszalińskiego z NGO
	Celem głównym programu jest zwiększenie stopnia zaspokajania potrzeb społecznych przy wykorzystaniu potencjału organizacji pozarządowych. Dokument opracowywany jest raz na rok, przeprowadzane są konsultacje społeczne projektu programu, w którym uwzględniane są wnioski, propozycje organizacji pozarządowych.

VI. Kluczowe działania Powiatu w poszczególnych obszarach tematycznych

Poprzez analizę potrzeb, uwarunkowań ekonomicznych, jak również terytorialnych wszystkie kierunki działania powiatu koszalińskiego opisane w strategii dla poszczególnych obszarów tematycznych, wpisują się w zadania powiatu i są zgodne z polityką rozwoju kraju. Niemniej jednak należy wskazać kluczowe zadania do realizacji w latach 2017 – 2020 odpowiadające bieżącym potrzebom jak również możliwościom budżetowym powiatu. Poprzez monitoring realizacji tych zadań w zaplanowanym okresie, będzie możliwa analiza efektywności strategii oraz ewentualna aktualizacja dokumentu.

Tabela 10 - Kluczowe działania Powiatu

OBSZAR	KLUCZOWE DZIAŁANIE
SPOŁECZNOŚĆ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Realizacja projektów współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach RPO WZ na lata 2014-2020 dotyczących aktywizacji osób pozostających bez pracy znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy w powiecie koszalińskim. Projekty realizowane są rokrocznie i stale nie wyczerpują potrzeb w tej dziedzinie. 2. Realizacja zadań, projektów z zakresu upowszechniania kultury, umożliwiania dostępu do kultury mieszkańcom powiatu, w tym osobom wykluczonym oraz osobom niepełnosprawnym. 3. Realizacja projektów z zakresu szeroko pojętej edukacji, wdrażania programów edukacyjnych, podwyższania kompetencji kluczowych wśród społeczności lokalnej oraz kadry świadczącej pracę w tym zakresie. 4. Realizacja projektów mających na celu wspieranie rodzin. 5. Realizacja zadań polegających na rozwoju technik OZE oraz usług turystycznych i innych pojawiających się branż rozwojowych. 6. Realizacja projektów dotyczących ochrony zdrowia, profilaktyki oraz promocji zdrowego trybu życia.

INFRASTRUKTURA

1. Dostosowanie budynku DPS w Cetuniu dla potrzeb osób niepełnosprawnych poprzez: remont pomieszczeń, budowę łazienek, przebudowę instalacji sanitarnych, elektrycznych, budowę dróg ewakuacyjnych, windy dla transportu osób leżących, budowę nowych trzonów kominowych oraz instalacji zewnętrznej hydrantowej.
2. Dostosowanie budynku DPS w Parsowie dla potrzeb osób niepełnosprawnych poprzez dostosowanie zewnętrznego podjazdu/pochylni do potrzeb osób niepełnosprawnych. Do niezbędnych zadań do wykonania w ramach projektu należą: wymiana dwóch platform schodowych, wymiana instalacji elektrycznej (przy remontach łazienek), zaadaptowanie pomieszczenia na poddaszu na terapię zajęciową, dostosowanie klatek schodowych do potrzeb osób niepełnosprawnych poprzez wymianę drzwi, wymiana drzwi wejściowych do pokoi na drzwi o szer. 90cm, dostosowanie łazienek do potrzeb osób niepełnosprawnych.
3. Budowa i modernizacja dróg lokalnych - wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem infrastruktury drogowej.
4. Przebudowa, termomodernizacja i zmiana sposobu użytkowania pomieszczeń w budynku powiatu koszalińskiego wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną - ulica Andersa 32.
5. Modernizacja, budowa drogi dojazdowej, modernizacja ścieżek pieszych wraz z ogrodzeniem terenu obiektu SOSW w Warninie.
6. Adaptacja istniejącego budynku warsztatowego wraz z rozbudową z przeznaczeniem na sale terapii zajęciowej w SOSW w Warninie.
7. Adaptacja - rozbudowa budynku socjalno-warsztatowego z przeznaczeniem na pralnię w DPS w Mielnie.
8. Remonty i bieżące utrzymanie budynków, którymi zarządza powiat.

<p>GOSPODARKA, TURYSTYKA, PROMOCJA REGIONU</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Stworzenie internetowej bazy informacji inwestycyjnej. Baza zawierałaby informacje zebrane z poszczególnych gmin o przygotowanych terenach inwestycyjnych, stanie uzbrojenia i lokalizacji co umożliwiłoby potencjalnym inwestorom wybór lokalizacji. 2. Działania zmierzające do zwiększania atrakcyjności turystycznej regionu – wzmacnianie tożsamości lokalnej, promowanie lokalnych twórców podczas dożynek powiatowych, jarmarków, akcji promocyjnych, które współorganizuje powiat. 3. Organizacja konkursów promujących lokalne dziedzictwo (konkursy, wystawy, foldery, imprezy cykliczne), konkurs dotyczący prezentacji tradycyjnych potraw , które na co dzień goszczą w domach rodzin mieszkających na terenie powiatu, którego efektem będzie publikacja książki z przepisami kulinarnymi laureatów. 4. Tworzenie wspólnej oferty z organizacjami pozarządowymi w zakresie sportu, kultury i promocji powiatu. 5. Organizowanie lub współudział w szkoleniach, spotkaniach mających na celu podnoszenie kompetencji wśród pracowników jednostek organizacyjnych powiatu. 6. Wspieranie rozwoju infrastruktury okołoturystycznej (miejsca tematyczne). 7. Inicjowanie, wspieranie specjalistycznych szkoleń i warsztatów, dostosowanych do zapotrzebowania przedsiębiorców. 8. Tworzenie marki powiatu poprzez utrwalanie loga powiatu „Przystań w Powiecie” w obszarze ponadregionalnym i międzynarodowym 9. Wspieranie rozwoju turystyki kulturowej oraz tworzenie nowych produktów w ramach umowy współpracy z Powiatem Limanowskim 10. Wspieranie działań dotyczących ochrony zabytków i promocja terenów objętych ochroną konserwatora zabytków
---	---

OCHRONA ŚRODOWISKA	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prowadzenie cyklicznych kampanii informacyjnych i edukacyjnych w zakresie gospodarki odpadami (wśród dzieci, młodzieży i dorosłych). 2. Pogłębianie i udostępnianie wiedzy o zasobach przyrodniczych powiatu koszalińskiego poprzez organizowanie konkursów o tematyce ochrony przyrody, jak również dystrybuowanie publikacji dotyczących walorów środowiska naturalnego powiatu koszalińskiego. 3. Działania zmierzające do likwidacji niekontrolowanych źródeł emisji do powietrza, wody i gleby – kampanie informacyjne dotyczące emisji szkodliwych substancji do powietrza poprzez stosowanie niewłaściwych produktów opałowych. 4. Inicjowanie działań informacyjno- edukacyjnych z zakresu odnawialnych źródeł energii i energooszczędnego budownictwa – działalność SCK w Sarbinowie.
---------------------------	--

Opisane w strategii cele operacyjne i ich kierunki działania odnoszą się wprost do zapisów poszczególnych dokumentów obowiązujących w województwie Zachodniopomorskim i powiecie koszalińskim. Strategia jest dokumentem otwartym i nie wyczerpuje, uszczegóławia wszystkich celów operacyjnych wpisanych w rozwój powiatu. Wymaga opracowania branżowych strategii, szczegółowych programów rozwoju i wieloletnich planów inwestycyjnych. Dlatego też kierunki działania opisane są ogólnie. Szczegóły - diagnoza, potrzeby, wskaźniki i systemy monitorowania poszczególnych obszarów priorytetowych, znajdują się w dokumentach strategiczno – planistycznych obowiązujących w powiecie koszalińskim (tabela nr 9).

Spis map, tabel i wykresów

Wykresy:

Wykres 1 - Populacja Powiatu Koszalińskiego na przestrzeni lat.	12
Wykres 2 - Przyrost naturalny na przestrzeni lat.	13
Wykres 3 - Wykształcenie mieszkańców Powiatu Koszalińskiego.....	15
Wykres 4 - Stopa bezrobocia w Powiecie Koszalińskim na przestrzeni lat.....	20
Wykres 5 - Bezrobocie w gminach powiatu w 2015 roku. Liczba osób zarejestrowanych w PUP w Koszalinie	20
Wykres 6 - Rodzaje organizacji pozarządowych działających na terenie powiatu koszalińskiego	22

Tabele:

Tabela 1 - Podział podmiotów gospodarczych znajdujących się w Powiecie Koszalińskim na poszczególne sekcje.....	25
Tabela 2 - Analiza SWOT	29
Tabela 3 - Wskaźniki realizacji celów strategicznych w Obszarze - Społeczność	36
Tabela 4 - Wskaźniki realizacji celów strategicznych w Obszarze - Infrastruktura ...	38
Tabela 5 - Wskaźniki realizacji celów strategicznych w Obszarze – Gospodarka, Turystyka, Promocja Regionu.....	40
Tabela 6 - Wskaźniki realizacji celów strategicznych w Obszarze – Ochrona Środowiska	42
Tabela 7. Akty prawne oraz dokumenty strategiczno – planistyczne odnoszące się do Rozwoju Społeczno - Gospodarczego – obecnie obowiązujące w Polsce	44
Tabela 8. Dokumenty strategiczno – planistyczne obowiązujące w województwie zachodniopomorskim.....	45
Tabela 9. Dokumenty strategiczno – planistyczne obowiązujące w powiecie koszalińskim	46
Tabela 10 - Kluczowe działania Powiatu	48